

№ 133 (19647) 2010-рэ илъэс ГЪУБДЖ БЭДЗЭОГЪУМ и 13

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИІЭП

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТхьакІущынэ Асльан къызыхъугъэ мафэм фэшІ къыфэгушІох

Урысые Федерацием и Президентэу Дмитрий Медведевыр республикэм ипащэ телефонымкІэ къызыдэгущыІэм къызыхъугъэ мафэм фэшІ къыфэгушІуагъ. Экономикэ кризисым хэгъэгур къыхэщыжьыгъэным илъэхъэнэ къин регионым ипащэу зэрэщытымкІэ ыпашъхьэ къиуцогъэ пшъэрылъхэм язэшІохын конструктивнэ екІолІакІэ зэрэфыриІэм пае ТхьакІущынэ Аслъан зэрэфэразэр къэралыгъом ипащэ хигъэунэфыкІыгъ. «Урысыем иэкономикэ зэхъокІыныгъэшІухэр зыкІыфэхъухэрэр лъэпкъхэм анахь мэхьанэшхо зэратырэ Іофыгьохэм язэшІохын регионхэм япащэхэм теубытагъэ зыхэлъ екІолІакІэ зэрэфыряІэр ары», хигъэунэфыкІыгъ ащ. Адыгеим ыпашъхьэ лъэныкъуабэ къызэлъызыубытырэ пшъэрылъ къинхэу къиуцохэрэм язэшІохын ащ щыпсэухэрэмкІэ ыкІи зэрэпсаоу Урысыем исхэмкІэ кІэухышІухэр фишІынхэм республикэм ипащэ тапэкІи зэрэфэлэжьэщтым зэрэщыгугырэр Дмитрий Медведевым хигъэунэфыкІыгъ.

ЛЪЫТЭНЫГЪЭ ЗЫФЭСШІЫРЭ АСЛЪАН КЫТЭ ЫКЪОР!

Укъызыхъугъэ мафэм фэшІ сыпфэгушІо. Адыгеим игъэцэ--е-гип сілныхої мехапиров по воборов по вобо дэкІыжь ин зыхэль Іофэу бгъэцакІэрэм гъэхъагъэхэр щыпшІынхэу пфэсэІо. Пстэуми апэу ахэр зыфэгъэхьыгъэхэр регионым ихэхьоныгъэ экономикэмкІэ ылъапсэ гъэпытэгъэныр, социальнэ инфраструктурэр нахышІу шІыгъэныр, республикэм зыпкъитыныгъэ ыкІи зэгурыІоныгъэ ильыныр арых.

О пшъхьэкІи къыппэблагъэхэми псауныгъэ пытэрэ щыІэкІэшІурэ шъуиІэнэу сышъуфэлъаІо.

Урысые Федерацием и Правительствэ и Тхьаматэу В. ПУТИН

ЛЪЫТЭНЫГЪЭ ЗЫФЭСШІЫРЭ АСЛЪАН КЫТЭ ЫКЪОР!

Укъызыхъугъэ мафэм фэшІ сыпфэгушІо. Адыгэ Республикэм социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэмкІэ ыкІи лъэпкъ зэгурыІоныгъэр гъэпытэгъэнымкІэ Іофыгъоу къыщыуцухэрэр о пэщэныгъэ дызепхьэзэ зэшІохыгъэ мэхъух.

Псауныгъэ пытэ уиІэнэу, пшъэдэкІыжь зыхэлъ ІофшІэнэу бгъэцакІэрэм гъэхъэгъэшхохэр щыпшІынхэу пфэсэІо.

> УФ-м и Федеральнэ ЗэІукІэ и Къэралыгъо Думэ итхьаматэу Б. В. ГРЫЗЛОВ

ЛЪЫТЭНЫГЪЭ ЗЫФЭСШІЫРЭ АСЛЪАН КЫТЭ ЫКЪОР!

Укъызыхъугъэ мафэм фэшІ гуфэбэныгъэ хэлъэу сыпфэгушІо! О пшъхьэкІи къыппэблагъэхэми псауныгъэ пытэ, насып, щыІэкІэшІу шъуиІэнэу, Урысыем ифедэ зыхэль Іофэу бгъэцакІэрэм гъэхъэгъакІэхэр щыпшІынхэу пфэсэІо.

Лъытэныгъэ къыпфэзышІэу, УФ-м и Президент и Полномочнэ лІыкІоу Къыблэ федеральнэ шъолъырым щыІэ В. УСТИНОВЫР

Джащ фэдэу Адыгэ Республикэм и Президентэу А. К. ТхьакІущынэм къызыхъугъэ мафэм фэшІ къыфэгушІуагъэх Урысые Федерацием и Президент и Администрацие и Пофыш Тэхэу С. Е. Нарышкиныр, Н. Хь. Хъопсэрыкъор, С. Н. Дубик, Г. В. Минх; Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэІукІэ ФедерациемкІэ и Совет хэтхэу С. М. Мироновыр, С. Ю. Орловар, В. В. Свинаревыр, В. Н. Шверикас, Н. А. Федоряк, Н. Ващенкэр; Урысые Федерацием и Федеральнэ ЗэІукІэ и Къэралыгъо Думэ хэтхэу Л. К. Слиска, Н. В. Герасимовар, О. И. Аршба, Е. А. Федоровыр, Ю. В. Васильевыр, В. С. Груздевыр, С. И. Неверовыр, В. В. Рязанскэр, А. Г. Завгаевыр, Р. А. Исаевыр, С. Ю. Осадчэр, А. Н. Ткачевыр, С. В. Хоркинар, Р. Хь. Хьаджэбыекъор, Г. К. Сафаралиевыр, П. В. Крашенинниковыр, Н. В. Левичевыр, Ю. А. Нэпсэур, В. С. Тимченкэр, С. Н. Шишкаревыр, В. П. Денисовыр, Г. А. Зюгановыр, И. В. Лебедевыр; Урысые Федерацием и Правительствэ хэтхэу И. Шуваловыр, С. Б. Ивановыр, Д. Н. Козак, С. С. Собяниныр; Урысые Федерацием иминистерствэхэм, иведомствэхэм, Урысые Федерацием ирегионхэм, Къыблэ федеральнэ шъолъырым, Темыр-Кавказ федеральнэ шъолъырым, Адыгэ Республикэм яІэшъхьэтетхэр, Адыгэ Республикэм имуниципальнэ образованиехэм япащэхэр.

-

Республикэм щыпсэурэ кІэлэцІыкІухэм языгъэпсэфыгъо лъэхъанэ, япсауныгъэ игъэпытэн зэрэзэхащэрэм, Іофым щыкІагъэу фэхъухэрэм ыкІи ахэм ядэгъэзыжьын тегущыІагъэх республикэ координационнэ советым изэхэсыгъоу тыгъуасэ Мыекъуапэ щыІагъэм. Ар зэрищагъ Адыгэ Республикэм ІофшІэнымкІэ ыкІи социальнэ хэхъоныгъэмкІэ иминистрэу Наталья Широковам. Советым изэхэсыгъо джащ фэдэу щызэфахьысыжьыгъ кІэлэцІыкІухэм языгъэпсэфыгъо лъэхъан иапэрэ уцугъо (икІыгъэ мэкъуогъу мазэм) къыгъэлъэгъуагъэри.

Іофэу зытегущыІэхэрэм фэгъэхьыгъэу координационнэ советым къыщыгущыІагъэх Роспотребнадзорым АР-мкІэ и Гъэ-ІорышІапІэ, министерствэ зэфэшъхьафхэм ялІыкІохэр, МВД-м иІофышІэхэр. Пстэуми хагъэунэфыкІыгъ, икІыгъэ илъэсым елъытыгъэмэ, мызэгъогурэ кампаниер нахышІоу зэхэщагъэ зэрэхъурэр, ау хэукъоныгъэхэр, щыкІагъэхэр щымыІэхэу пІоным Іофыр джыри зэрэтемытыр. Ар афэгъэхьыгъ лагерьхэм агъакІохэрэм ямедицинэ тхылъхэм ягъэхьазырыни, кІэлэцІыкІухэм яхьылІэгъэ къэбарэу кІэлэпІухэм аІэкІэлъ хъурэми, нэмыкІхэми.

Республикэ координационнэ советым къыщыхагъэщыгъ лъыплъэн, уплъэкІун органхэм яІофшІэн зэрагъэлъэшыщтыр, ахэм яспециалистхэр зэпыу имыІэу лагерьхэм зэращы Іэштхэр. Мы илъэсым нэбгырэ мин 13-м ехъу а кампанием къыхырагъзубытэщт.

Советым изэхэсыгъо зэрэкІуагъэр нахь игъэкІотыгъэу къыхэтыутыщт.

ЖАКІЭМЫКЪО Аминэт.

ПЕНСИЕХЭМКІЭ ФОНДЫМ ШЪУЩЕГЪЭГЪУАЗЭ

Бэмэ агъэфедагъ

2006-рэ илъэсым тыгъэгъазэм зышІоигъом жъоныгъуакІэм и и 12-м номерэу 256-ФЗ зытетэу къыдэкІыгъэ Федеральнэ законэу «КІэлэцІыкІу зиІэ унагъохэм къэралыгъо ІэпыІэгъоу аратырэм хэгъэхъожьыныгъэхэр фэш Іыгъэнхэмк Із зехьэгъэн фэе заявлениер ытын фае. Іофыгъохэм яхьылІагъ» зыфиІорэм зэригъэнафэрэм тетэу, унагъохэм зиятІонэрэ сабый е ащ къыкІэльыкІуагъэм ыныбжь ильэсищ хъугъэм 2010-рэ илъэсым ищылэ мазэ и 1-м къыщыублагъэу ны (унэгъо) мылъкур зытельытэгьэ льэныкьо шъхьаІэ пстэуми апэІуагъэхьан алъэкІыщт: унэ амалхэр нахьышІу шІыгъэнхэр, кІалэхэр егъэджэгъэнхэр, бзылъфыгъэм ІофшІэнымкІэ пенсиехэм апае зэ-ІуигъэкІэрэ Іахьым хэлъхьэ-

Ны (унэгъо) мылъкур гъэзекІогъэным ехьылІэгъэ заявлениер ятІонэрэ е ащ къыкІэлъыкІогъэ сабыим ыныбжь илъэситГурэ мэзихрэ зыхъурэ ужым атын фитых, ау кІорэ илъэсым иятІонэрэ кІэлъэныкъо мылъкур зыгъэфедэ

1-м нахь кІасэ мыхъугъэу ыкІи къыкІэлъыкІощт илъэсым иапэрэ мэзих къыхиубытэу ар зыгъэзекІощтэу изыхъухьагъэм чъэпыогъум и 1-м ыуж къимынагъэу

ЯтІонэрэм е ащ къыкіэльы кІогъэ сабыим ыныбжь илъэсищ охъуфэкІэ емыжэхэу унэ къэшэфыгъэным е шІыгъэным пае банкхэм чІыфэу къа ахыгъэр тыжьыгъэным а мылъкур ны (унэгъо) мылъкумкІэ къэралыгъо сертификат зиІэхэм пэІуагъэхьан фитхэу хабзэм 2009-рэ илъэсым ыгъэпсыгъагъ. Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэ унэгъо 519-м а амалыр къызыфагъэфеди, унэ къэщэфыгъэным е шІыгъэным пае чІыфэу аштагъэм ны (унэгъо) мылъкур пэІуагъэхьагъ. А Іофыгъом пае бюджет мылъкоу сомэ миллиони 152-рэ агъэфе-

Ны (унэгъо) мылъкур ятІонэрэ чэзыум (ятІонэрэ е ащ къыкІэлъыкІогъэ сабыим ыныбжь илъэсищ зэрэхъугъэм пае) къыхиубытэу зыгъэфедэ зышІоигъо унэгьо 210-мэ заявлениехэр аІахыгъэх: унэгъо 205-мэ унэ амалхэр нахьышІу шІыгъэнхэм, унэгъуи 3-мэ кІалэхэр егъэджэгъэнхэм, унэгъуи 2-мэ ІофшІэнымкІэ пенсиехэм апае зэІуагъэкІэрэ Іахьым а мылькур апэІуагъэхьанэу рахъухьагъ.

2007-рэ илъэсым къыщыублагъэу зэкІэмкІи Алыгэ Республикэм щыпсэурэ унэгъо 8760-м ны (унэгъо) мылъкум телъытэгъэ къэралыгъо сертификат къаратыгъ. Ахэм ащыщхэу унэгьо 6979-м е зэкІэ къэралыгьо сертификат зиІэхэм япроцент 79,7-м ны (унэгъо) мылъкум щыщэу зэтыгъо сомэ мин 12 зырыз агъэфедагъ.

Ны (унэгъо) мылъкур зымыгъэфедагъэхэм яахъшэу зэІукІагъэр 2010-рэ илъэсым сомэ 343378,8-м нэсыгъ. Къэралыгъо сертификат зиІэхэу ны (унэгъо) мылъкум щыщ Іахь зыгъэфедагъэхэм ямылъкоу счетым къинагъэм инфляцием телъытагъэу къыхэхъощт.

и Адыгэ республикэ Къутамэ ипресс-къулыкъу 2010-рэ ИЛЪЭСЫР — КІЭЛЭЕГЪАДЖЭМ и ИЛЪЭС

ТЕКІОНЫГЪЭМ ия 65-рэ ИЛЪЭС ФЭГЪЭХЬЫГЪ

Егъэджэныр исэнэхьат

Аскъэлэе гурыт еджапІэу N 2-м щылэжьэрэ кружокэу «Историки-краеведы» зыфиІорэм иІофшІэн план диштэу 2009 — 2010-рэ ильэс еджэгьум икІ эухым научнэ конференцие зэхищагъ. Ар зыфэгъэхьыгъагъэр кІэлэегъэджэ ІофшІэным иветеранэу Емыж Муслъимэт ары. Іофтхьабзэр зезыщагьэр зыцІэ къетІогъэ кружокым ипащэу Еутых Хъарыет.

КІэлэеджакІохэм конференцием пэшІорыгъэшъэу зыфагъэхьазырыгь, Муслъимэт ищы Ізныгъэ гъогу къизыІотыкІырэ тхыгъэхэр аугъоигъэх, кабинетыр агъэкІэ-

Еутых Хъарыет ипсэлъэ кІэкІ щыхигъэунэфыкІыгъ якъоджэгъоу Емыж Муслъимэт щыІэныгъэ гъогушІу къызэрикІугъэр, шІэныгъэу ыгъотырэр хьалэлэу цІыф жъугъэхэм зэрадигощырэр, икІэлэегъэджэн ІофшІэн щытхъу хэльэу зэригъэцэк Гагъэр. Ильэс зэкІэлъыкІохэм исэнэхьат фэшъыпкъэу зэрэлэжьагъэм къыхэкІыкІэ щытхъу тхыльхэр, «ІофшІэным иветеран» зыфиІорэ щытхъуцІэр ащ къыфагъэшъошагъ. Пенсием зэкІожьыми зы

мафи хэбзэ Іоф ымышІэу къекІугъэп, непэ дэмышъхьахэу дин Іофхэр зэрехьэх.

Нэужым гущыІэ зыштэгъэ Муслъимэт конференцием къекІолІэгъэ пстэуми шІуфэс къарихыгъ. ІэнэкІэу хьакІапІэ къызэрэмыкІуагъэр къариІуагъ. ЛІэкъотх таблицэу «Емыжэ Бирам

W

Псым, фабэм, тыгъэм

ШЪУАФЭСАКЪ

Аужырэ тхьамэфитІу-щым Урысыем ишъолъырхэм, зэкІ пІоми хъунэу, температурэр лъагэу ащыдэкІоягъ, фабэм цІыфхэр гузэжьогъу хидзагъэх. Фабэмрэ тыгъэмрэ зэрар къызыфахьырэм ипчъагъэ хэхъо. Джащ фэдэу псыр хэкІыпІэу нахьыбэхэм къызэрэхахырэм ыпкъ къикІыкІэ, псыхэм ахэкіуадэрэм ипчъагъи, адрэ ильэсхэм ягьэпшагьэмэ, бэдэд. сырэ кушъхьэфачъэхэмкІэ Ащ фэшІ псым узэрэщызекІощтым ишапхъэхэр, фабэм е тыгъэм зызэращыуухъумэщтыр МЧС-м джыри зэ шъугу къегъэкІыжьых.

Псым узэрэщызекІощтыр:

- 1. ЗыщыбгъэпскІыным фэмыгъэпсыгъэ чІыпІэхэм псым уащыхахьэ хъущтэп.
- 2. Шъуешъуагъэу шъухэ-
- 3. Такъикъи 10 15 нахьыбэрэ псым ухэсы хъу-
- 4. Къуашъоу тетым благъэу шъуемысылІ.
- 5. УимынэІосэ чІыпІэм псы чІэгъым ущычІэсыхьэныр щынагъо, мыжъошхохэр е нэмыкІэу узэутэкІынхэр хэлъынхэ ылъэкІыщт.

- 6. Псыр джэгупІэ пшІы хъущтэп.
- 7. КІэлэцІыкІухэр язакъоу псым къыхэшъумынэх.
- 8. Джэголъэ е нэмык пкъыгьо гъэпщыгъэхэмкІэ шъухэсыхьэмэ, ахэр псым чыжьэу ІуихынкІэ зэрэщынагъор зыщышъумыгъэгъупш.
- 9. ЦІыфхэм зызыщагъэпскІырэм къуашъокІэ е псым ще шъухэмысыхь.

Фабэм е тыгъэм зызэращыуухъумэщтыр:

- 1. Сыхьатыр 11-м къыщегъэжьагъэу 17-м нэс тыгъэм ухэтыныр анахь щынагъу. А уахътэр ары нахьыбэу укъызызэкІигъэплъыхьэрэр.
- 2. Нахь зыщыфабэм жьаум учІэмыкІымэ нахышІу. Тыгъэнэбзыйхэр занкІэу къызэрэптемыпсэщтхэм упыльын фае.
- 3. Пшъхьэ мыухъумагъэу ухахьэ хъущтэп.
- 4. Зы мафэм къыкІоцІ псы литритІум нахь мымакІ эу ипшъун фае.
- 5. Тыгъэм бэрэ узыхэтыгъэм ыуж псым пкъышъолыр игъорыгьоу есэным пае, цІыкІуцІыкІоу ухэхьан фае.

илІэкъо къутам» зыфиІорэр сурэт шІыгъэу кружокым хэтхэм шІухьафтынэу къаритыгъ.

КІэлэегъэджэ шІагъом ищыІэныгъэ гъогу ашІогъэшІэгъонэу нэужым къэзэрэугъоигъэхэм упчІэхэр ратыгъэх.

– УищыІэныгъэ гъогу щыщэу сыд фэдэрэ чІыпІа анахьэу пщымыгъупшэжьырэр?

Сщымыгъупшэн чІыпІабэ сищыІэныгъэ гъогу къыхэфагъ. Ау сэркІэ лъэтегъэуцоу слъытэу зы хъугъэ-шІагъэ хэзгъэунэфыкІын. Аскъэлэе къоджэ пчэгум ит «тучанышхокІэ» тызаджэщтыгъэр (джы Разет итучан) зэошхом игъом зы лъэхъанэ горэм абгынэгъагъ. Сэ джыри еджапІэм сычІэхьэгъагъэп, сыцІыкІугъ. Синыбджэгъухэр сигъусэхэу шъхьаныгъупчъэ апчэу хаутыгъэм мэфэ нэфэу типшыхьагъ. Хэти ежь ыгукІэ зыфаер къыштагъ, зым пряник, адрэм сабын, нэмыкІхэри. Сэ тхылъхэр къычІэсхыгъагъэх, джаущтэу шІэныгъэм сыфаблэу сицІыкІугъом щегъэжьагъэу сыщытыгъ. - Апэрэу сыд Іофа пшІа-

- Апэрэ ІофшІэнэу сшІагъэр цІыфым ищыІэныгъэ икъегъэжьап І — Пэнэжьыкъое район сымэджэщым сабыйхэр къызыщыхъухэрэ иотделение акушеркэу сыІутыгъ. Нэужым нэмыкІ

сэнэхьатхэр зэзгъэгъотыгъэх. Бзэ тхьапша пшІэрэр? - Тикъэралыгъо бзит**Г**ур дэгьоу сшІэхэу сэльытэ. Адыгабзэр синыдэльфыбз, ащ сырэгущыІэ, сырэтхэ. Урысыбзэм сырылэжьагъ, сисэнэхьат шъхьаІ. НэмыцыбзэмкІэ гурыт еджапІэм илъэс заулэрэ щезгъэджагъэх. ИнджылызыбзэмкІэ курсхэр къэсыухыгъэх. Джы арапыбзэм сырэлажьэ.

КІэлэеджакІохэм упчІэу къатыгъэхэм зэкІэми Муслъимэт игуапэу джэуапхэр къаритыжьы-

МЭЗЭГЪО МэлаІычэт. Аскъэлай.

ЛІыхъужъхэм ягьогухэмкІэ

Патриотическэ піуныгъэмкіэ республикэ программэу — 2010-рэ илъэсхэм щыгэныгъэм щыпхыращырэм диштэу автопробег Адыгеим щыкІуагъ. НыбжьыкІэхэм япатриотическэ піуныгъэ пылъ общественнэ организациехэр, Афганистан дзэ къулыкъур щызыхьыгъэмэ я Союз хэтхэр, нэмыкіхэри ащ хэлэжьагъэх.

Хэгъэгу зэошхом ТекІоныгъэр къызыщыдахыгъэр илъэс 65-рэ зэрэхъугъэм, Адыгеим фашист техакІохэр заом илъэхъан зэрэрафыжьыгъагъэхэм Іофтхьабзэр афэгъэхьыгъагъ. Мыекъуапэ щаубли, районхэм ащыІагъэх.

Саугъэтхэм къэгъагъэхэр акІэлъыралъхьагъэх, лІыхъужъ ыкІи лэжьэкІо щытхъум япхыгъэ чІыпІэхэр Адыгеим щызэрагъэлъэгъугъэх. НыбжыкІэхэм япатриотическэ пІуныгъэ ехьылІэгъэ зэІукІэхэр лъэхъаным диштэу тапэкІи зэхащэщтых.

САХЬИДЭКЪО Нурбый.

Дунэе нэфыр ным тигъэлъэгъугъэ

Ныр хэгъэгум ян. Тикъэралыгъошхо щынагъо зефэм — фашистхэм язэуагъэр — къэралыгъор къэзыгъэнэжьыгъэр нымэ апІугъэ кІалэхэр арых. «За Родину-мать!» зыфиТорэ джэпсалъэм дырагъаштэщтыгъ, ным паекІэ апсэ агъэтІылъызэ зэуагъэх — тидзэкІолІ лІыхъужъмэ ТекІоныгъэр къыдахыгъ.

Адыгэмэ интеллигенциеу яІагъэр, непи тиІэр а лъэхъэнэ къиным — нымэ апГугъ. Ахэм зэо гъогу кІыхьэ зэпачыгъэх, къиным пэшІуекІохэзэ, ясабыйхэр апІугъэх.

2009-рэ илъэсым Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театрэ иартист цІэрыІоу, драматургэу Мурэтэ Чэпай ытхыгъэ пьесэу «Шъузабэхэр» ятІонэрэу щагъэуцужьыгъ. Залым цІыфыбэ чІэсыгъ. Зэо лъэхъаныр зынэгу кІэкІыгъэу еплъырэмэ анэпсыхэр зэралъэкІыщтыгъэр слъэгъугъэ.

Ным и Мафэ 1998-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу Урысые Федерацием и Президент иунашъокІэ хагъэунэфыкІы. А мэфэкІым цІыфхэр зэфещэх, зэрепхых.

Ным фэгъэхьыгъэ усэхэр,

орэдхэр къаІохэ зыхъукІэ, гуфэбэныгъэу ным фыряІэм изэхашІэ къаІэты. Гум мыщ фэдэ гущыІэхэр къеІукІых: «Дунэе нэфыр ным тегъэлъэгъу, ыбгъэ тыкІэльэу тепІу, ІаплІыкІэ «тызэрехьэ»...

Ары. Псэемыблэжьэу ныр лажьэзэ, ибын-ильфыгьэхэр гъэсэныгъэ гъогум тырещэх. ЩыІэныгъэр лъызыгъэкІуатэхэрэр ным ыпГугъэ сабыйхэр ары. Ныр мэгугъэ, мэхъуапсэ. Исабыймэ яхъяр ылъэгъунэу а уахътэм гуІэу ежэ. Ным ишІушІагъэ гъунэ имыІэу ины, пстэуми ахэлъ ащ иІоф.

Ащ фэдиз зэшІокІ, гукІэгъу, иахпаІшимеф меІиг еатаІеш фэмыІуапхъи щыІэп. АщкІэ, ным итемэ адыгэ литературэм чІыпІэшхо щиубытыгъ.

УсакІоу КъумпІыл Къадырбэч лирикэ усэхэмкІэ адыгэ поэзиер къыгъэбаигъ. Ным иусэхэмкІэ: «Ным иорэд», «Тян, остыгьэр къысфыхэгъан», «Ныхэр», «Тянэ ыІитІу». Мы усэхэмкІэ тхакІом къегъэшъыпкъэжьы гур ыгъэушкъоеу къыщеІо ным ыпшъэ кІонэу зи зэрэщымыІэр.

КІЭРЭЩЭ Зуз.

ЦІыфхэм аІукІагъ

Блэкіыгъэ бэрэскэшхом АР-м исуд пристав шъхьаі эу Дмитрий Ткаченкэр Мыекъопэ районым ціыфхэм ащыlукlагъ.

Суд приставхэм я Мыекъопэ райотдел къекІолІэгъэ цІыфхэр Іофыгьо зэфэшъхьафхэм агъэгумэкІыщтыгъэх. Ау анахь къахэщыгъэхэр алиментхэр къызэрамытыхэрэм епхыгъэхэр арых. Мы ІофыгьомкІэ зыкъыфэзыгъэзэгъэ бзылъфыгъэм дэгущыІэ зэхъум Дмитрий Ткаченкэм къы-Іуагъ алиментхэм якъы Іыхын Іоф къызэрыкІоу зэрэщымытыр, суд приставым иІэпэІэсэныгъэ ар зэшІохыгъэ хъуныр зэрельытыгъэр. Сабыим ифитыныгъэхэр къэгъэгъунэгъэнхэм мэхьанэшхо зэриІэр къыдальытэзэ, Адыгеим исуд приставхэм законыр агъэфедэзэ а Іофыр зэшІуахы. Зы льэІу тхылы интынкт уІсап мыфэу, амал зэриІэкІэ игъэцэкІэн псынкІэу зэшІуамыхэу ахэм къагъанэрэп.

Джы къэкІорэ зэІукІэгъоу суд пристав шъхьа Іэм ц Іыфхэм адыриІэщтыр шышъхьэІум и 30-м зэхащэщт, ар Адыгэкъалэ щыкІощт. Ащ фэгъэхьыгъэ къэбарыр нахь кІасэу СМИ-хэм къыхаутыщт.

Суд пристав шъхьа Іэр ц Іыфхэм зэраГукГэшт графикым укІэупчІэн плъэкІыщт суд приставхэм яфедеральнэ къулыкъу и ГъэГорышІапІзу Адыгэ Республикэм щыІэм телефонэу 8 (8772) 57-14-52-мкІэ.

АР-мкІэ УФССП-м ипресс-къулыкъу

КЪЭБЫХЬАБЛЭУ НУРЭР ЗИДАХЭМ УКЪЫЩЫХЪУГЪ

Шымыгъэхъу Мурат илъэс 80 зэрэхъугъэм фэгъэхьыгъ

Къэбыхьаблэу нурэр зидахэм ЛІэшІэгьу икІыгьэхэр ыІупэ чІэт, Льыгьэчьэ заоу къызэлыжьыгьэм Исаугъэт къушъхьэтхым тет.

Къоджэ уІагьэр шъхьафит быракъэу Адыгэ чылэхэм апэ итыгь, Гъэры зимышІэу, ышъхьэ Іэтыгъэу Къушъхьэтхы зэшхэм къахэкІыжьыгь.

Адыгэ льэпкьхэр ыугьоижьэу Ловисэ хоэнкохэр шусоойжогу Фэрзэ нэшхъуантГэ чылэм къеджагъ, Уичылэ льапГэу уи Къэбыхьаблэ ХъопсэпІэ чІыпІэр фигьэнэфагь.

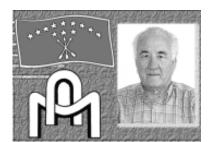
Джащ фэдэ хъишъэм изэхэкІыпІэ Шымыгъэхъу унагьом укъихъухьагь, Уянэрэ уятэрэ чылэм ыІэтэу Чэщий-мэфищэ джэгур щыІагь.

Зэш-зэшыпхъухэм ясэнэхьат КІэлэегьаджэў льыбгьэкІотагь, ШІэныгъэ куўхэр шІукІэ яптэу Лъэпкъ сабыйхэр о ебгъэджагь.

Ныдэльф мэкъамэхэр ащымыгъупшэнэу Сабый гъэсэным о упыльыгь, Уиорэдышьоу чылэм шъхьащытхэр КъэкІощт лІэшІэгьухэм гъогоу яптыгь.

Дунай адыгэхэм уариусакІоу Уитхыгьэ лъап1эхэр гьогу льагьоу ти1. Уибын инурэ жьогьо нэфынэу Адыгэ льэпкьым тамыгьэу и1.

Уичылэ лъапІи, уилІэкъо лъэши Льэпкъ щыІакІ́эм гьашІэм хэрэт, О къэбгъэш Гэщтэу Тхьэм къыуитыгъэм Зэпымыгьэоу орэд фэпІощт. ХЬАГЪУНДЭКЪО Хьамед.

ліэхъусэжъ Хьаджэрэтбый, «Адыгэ макъэм» ижурналист.

«Мэкъу-мэщым анахьэу тыпылъ»

Израиль къикіыгъэ адыгэліым дытиlэгъэ зэдэгущыlэгъур

Журналист Іофшіэным бэшіагъэу нэіуасэ сызыфишыгъэ Къэрэтэбэнэ Асфар мафэ горэм телефонымкіз къысфытеуи къысиіуагъ Израиль къикіыгъэ адыгэлізу хьакізу къыфэкіуагъэм сыіуигъакіз зэрэшіоигъор.

— Ори мэкъумэщ Іофыгъохэм уафэгъэзагъзу ти-

лъэпкъ гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредакцие илъэсыбэ хъугъэу ущэлажьэшъ сихьакіэ а лъэныкъом фэгъэхьы-гъэу къыіуатэхэрэр пшіогъэшіэгъонынхэу сэгугъэ, ыlyагъ Асфар.

Джарэущтэу тызэзэгъи, мафэу дгъэнэфагъэм ащ къысфищагъ редакцием ихьакІэ. Кабинетэу сызэрысым адыгэ сэлам дахэу къыхызэ лІэу къихьагъэр апэрэ теплъэгъуми къэошІэ тильэпкъ зэрэщыщыр. ЛІы мыльэгэ зэхэушъагъ, шъхьац кІако фыжьы хъуным енэцІы зыфаІорэм фэдэу тель. КъопцІашъо зытеорэ ынэгу узыкІаплъэкІэ, зыгорэм узыфищэу кІэолъагъо.

КъэсэгъэтІысышъ, ІэкІыб хэгъэгу къикІыгъэ тилъэпкъэгъу тызыІукІэкІэ зэрэтихабзэу, упчІабэхэмкІэ зыфэсэгъазэ. Зыщыпсэурэ чІыпІэр, лІакъоу зыщыщыр, ныбжьэу иІэр, къыздикІыгъэм адыгэхэм щы акІэу щыряІэр — бэ зэзгъэшІэнэу сызыфаер.

- Израиль сыкъикІыгъ, ащ ит адыгэ къоджитІум язэу Кфар-Камэ сиунагъокІэ сыщэпсэу, шапсыгъабзэм техьэрэ адыгэбзэ зэгъэфэгъэ дахэкІэ лъэшэу сигъэгушІоу джэуапхэр къетыжьых. — Тикъуаджэ унэгъо 700-м къехъу, нэбгырэ мини 3-м ехъу щэпсэу, зы араб унагъо нэмыкІзу адрэхэр зэкІз адыгэх, нахьыбэр шапсыгъэ лъэпкъых, абдзэхэ, бжъэдыгъу, кІэмгуе унэгъо заулэ къытхэсми, ахэм арысхэри тэ тызэрыгущыІэрэ шапсыгъабзэм мэкІэ-макІэзэ илъэсыбэхэм къакІоцІ къыдихьы-

ПцІэрэ узщыщ лІакъомрэ къэоІофэ сшІуабэ машІэ, апэрэу анахь сызыгъэгумэк Іырэр гурысэгъаІо.

- Сышапсыгъэ льэпкъ, Нэпсэу лІакъом сыщыщ, сцІэр Къадрый, 1939-рэ илъэсым сыкъэхъугъ, илъэс 71-м сит, джэуапыр кІэкІэу, ІупкІэу къе-

— Сыд пае Къадрый, адыгацІэр Къадырба?

Къур Ганым зэритымк Гэ Къадырыр ТхьацІэу ары, сэ быслъымэнхэр къадыр чэщкІэ заджэхэрэм сыкъэхъугъэти, а чэщым зэреджэхэрэр Къадрыйти, ар цІэу къысфаусыгъ.

Уятэ-уянэхэр псауха?

- Хьау, псэужьхэп. Ащ пыдзагъэу Къадрый къе-Іуатэ къызэрыхъухьэгъэ унагъор зэрэиныр, зэшитфырэ зэшыпхъуитІурэ зэрэхъухэрэр. Ильэс 45-м ехъукІэ узэкІэІэбэжьмэ, зэшиплІыр зэхахьэхи, ежьым къызэриІоу, «компание» ашІыгъэу зэдэлажьэх, анахьэу зыпылъхэр мэкъумэщ хъызмэтыр

-Пшыхэми адыгацІа яІэхэр? АнахыыжъымкІэ къегъэжьагъэу цІэу яІэхэр Мыхьамэтамин, Ахьмэд (мыры тикомпание хэмытыр), ащ ыуж сэры къакІорэр, етІанэ Махьмуд, Абас. Зэшхэм къытхэкІыгъэ кІалэхэу, ахэм ащыщхэм къапыхъожьыгъэхэу нэбгырэ 14 тыхъоу тызэдэлажьэ. Тшыпхъухэр Джансэтрэ Оджыхьэрэ, зыр Коблхэм, адрэр Шэуджэнхэм янысэх.

Адыгэ цІэ дахэх зэкІэми къызэрэшъуаджэхэрэр, Алахьэм бэгъашІэ шъуешІ. Джы, Къадрый, шъуикъуаджэ щыІэкІэ-зекІокІэ гъэпсыкІэу дэлъхэм ягугъу кІэкІэу къэпшІыгъэмэ дэгъугъэ.

Джыри къыхэсэгъэщы адыгэ лъэпкъ фэшъхьаф тикъуаджэ зы араб унагъо нэмык зэрэдэмысыр. ТикІэлэ-пшъашъэхэу еджэхэрэм сэнэхьатэу зыфагъасэхэрэмкІэ ІофшІэпІэ дэгъухэр къуаджэм щагъотых. ТапэкІэ мэкъумэщ хъызмэтым тичылэ щыпылъыгъэр бэ, ау чІыгур афэмакІэу, зыфаехэм фэдиз амыгъэлэжьэшъу зэхъум, тІэкІу-тІэкІоу а Іофым пыкІыжьхэзэ, унэгьо зытфых, тэри ахэм тащыщэу, къэнэжьыгъэу чІыгубэ зыфэгъэзагъэр. ЦІыфхэм ящыкІэгъэ пкъыгъо ыкІи гъомылэпхъэ зэфэшъхьафхэр къызщашІыхэрэ завод, фэшъхьаф ІофшІэпІэ мыинхэри тучанхэри къуаджэм дэтых. Къоджэдэсхэм Іоф зыщашІэн чІыпІэхэр агъотых, дэгъоуи мэлажьэх. Фаемэ ІофшІэн зымыгъотэу тиІэр макІэ. ЕтІанэ къасІо сшІоигъор мэфэ реным тикъоджэ урамхэр къызэпэпкІухьагъэхэк Іи тутын ешъоу нэбгырэ закъуи зэратемылъэгъощтыр, шъхьэтехъо темыхъуагъэу зы бзылъфыгъи къызэратемыхьащтыр ары. Аркъ е нэмык шъон -ит ехедэфельне дехтшоІпефык чылэ дэсэп. Ныбжь зиІэхэми, къыткІэхъухьэрэ ныбжьыкІэхэми ТхьэшІошъхъуныгъэшхо яІ, быслъымэн динэу аІыгъыр агъэлъапІэ. Мэщыт ин дахэу тикъуаджэ дэтым нэмаз щашІынэу екІуалІэрэр бэ. Сэри уахътэ къызыщыхэкІырэм ащ сэкІошъ нэмаз къадэсэшІы, унэри зэрэхэтэу нэмазшІыгъо блэзгъэкІырэп.

Унэгъо, лІэкъо, лъэпкъ Іофыгъохэм тызатегущыІэ нэуж Къадрыйрэ ышыхэмрэ илъэсыбэ хъугъэу зыпылъхэ мэкъумэщ хъызмэтзехьаным зыфэтэгъазэ. Джыри упчІэ-джэуапхэм тякІужьы.

– Къадрый, чІыгулэжьыныр арэу шъузфэгъэзагъэр оІошъ, сыда анахьэу къэжъугъэкІырэр?

- Илъэсыбэ хъугъэу тызыпылъыр коцым икъэгъэкІын, натрыфи тэлэжьы. Тэ былым тхъурэп шъхьае, тызщыпсэурэ хэгъэгум а Іофым пыльэу исыр макІэп. Ахэм ящык Іагъ ябылым хэм арагъэшхыщт Іусыр, анахьэу мэкъур ыкІи силосыр. Натрыфэу силосыпхъэ къэзытыщтыр тичІыгу къыщытэгъэкІы, игъо къызысыкІэ тэупкІэшъ зищыкІагъэхэм ятэщэ. Мары тыгъуасэ кІалэхэр телефонымкІэ къысфытеуагъэхэти, къысаГуагъ ащ фэдэ натрыфэу тиІагъэм иІухыжьын зэраухыгъэр.

Гектар тхьапша зэшыхэм чІыгоу къышъуфэгъэзагъэр?

Бэп чІыгоу тиІэр, гектар 400-м ехъу шІагъо щыІэп. Ащ щыщэу гектари 100-р тикъуаджэ къыфэгъэзэгъэ чІыгум щыщ, гектар 300-р фэшъхьаф чІыпІэ бэджэндэү къащыІытхыгъ. Техникэу чІыгум идэлэжьэн ищыкІагьэр зэкІэ тиІэшь, анахьэу тызыпылъыр бэу чІыгу зыфэгъэзагъэхэм зэзэгъыныгъэхэр адэтшІызэ, жъоным щегъэжьагъэу лэжьыгъэм иІухыжьын нэсэу ищыкІагъэр зэкІэ афызэшІотхыныр ары. Джарэущтэу зэхахъозэ, мэкъумрэ лэжьыгъэ зэфэшъхьафхэмрэ къызщыдгъэкІыхэрэр чІыгу гектар мини 2-м нэдгъэсыгъ. Тэ къытфэгъэзэгъэ чІыгу гектар 400-у зыфэсІуагъэм ызыныкъо коцым етэгъэубыты, адрэ ныкъом натрыфымрэ мэкъу хъущт люцернэмрэ щэтэшІэх. Ахэр зыщытпхьыхэрэ чІыгухэр ильэс кьэс зэблэтэхьух.

- Тыгъэгъазэ къэжъугъэкІы-

– КъэтэгъэкІы, ау бэп. Ащ шъо дагъэ зэрэхэшъушІыкІырэм фэдэп тэ тадэжькІэ. Тэ тыгъэгъазэу къэдгъэкІырэр шъхьэшхо

къызпыкІэу цэшхохэр къэзытыхэрэр ары, цІыфхэм ар ауцэІунэу аращэ, етІани тыгъэгъэзэцэ укъэбзыгъэхэр ІэшІупсыкІэ зэрагъэпкІыхэшъ, ашхынэу ягуапэу ащэфы.

ШъуичІыгу тешъухыжьырэ лэжьыгъэм сыда ешъупэ-

ТапэкІэ зэкІэ тыугъоижьырэр зищык агъэхэм тщащэфыцтыгъ. Джы коци, натрыфи, тыгъэгъази къэзгъэкІыхэрэр, мэкъур зыгъэхьазырхэрэр зэкІэми тызхэтхэ организациехэр хэгъэгум щызэхэщагъэх, ахэм япшъэрыль зэкІэ ятщалІэрэм уасэ къыфашІынышъ тІахынэу. Тилэжьыгъэ зяттыгъэ нэуж ащ уасэу къыфашІыгъэм ипроцент 80 апэрэ мэфипшІым къыкІоцІ къытІэкІагъахьэ. Ар тэркІэ Іэрыфэгъу, сыда пІомэ темыжэу ахъшэр тэгъоты. Ежьхэм зашэкІэ адрэ проценти 10-ри къытаты-

жьы. ЗэрэхъурэмкІэ, лэжьыгъэу е мэкъоу ядгъэуалІэрэм ежьхэм кІахырэр тэ къытатырэм нахьыбэшъ, федэ афэхъу. Джырэ лъэхъаным Интернетым тызихьэкІэ сыд фэдэ лэжьыгъи хэгъэгум ичІыпІэ зэфэшъхьафхэм уасэу ащыриГэр зэтэгъашГэшъ, тэркГэ нахь федэ къытэу зэтщэщтым

Тиреспубликэ тызыхэт уахътэм хьэмрэ коцымрэ яІухыжьын зыщиушъомбгъугъ, лэжьыгъэ бэкІае щаугьоижьы, ау щэфакІохэм осэ макІэ къызэратырэм фэшІ нахыбэмэ ащэн алъэкІырэп. Шъо шъуегъэраза лэжьыгъэу къэшъухьыжьырэм уасэу

- Тэ хьэ тшІэрэп осэ макІэ зэриІэм фэшІ. Коцыр ары анахь осэ дэгъу зыкІэтхырэр, джары къызыхэкІырэр нахьыбэу ар тичІыгухэм къащыдгъэкІыныр. Федэ хэтэхы нахь, зэрар зи къытфихьырэп. Мыщ дэжь джыри зыгорэ къыщыхэзгъэщы сшІоигъу. Коцыр шъуихэгъэгу щыІуахыжьы зыхъукІэ къагъэнэрэ шІагъо щымы Гэу комбайнэхэм раупкІышъ, уарзэу къыхэкІырэр амыгъэфедэ шІагъоу чІыгум хэкІодэжьы е агъэсты, е хьандзо ашІышъ зищыкІагъэхэм агъэфедэ. Тэ арэущтэу тшІырэп. Комбайнэм лэжьыгъэр ыугъоижьы зыхъукІэ коцышъхьэхэр пеупкІыхэшъ егъэтакъох, уарзэр зэрэщытэу къыренэ. ЯтІонэрэу уарзэр етэупкІыжьышъ, шъо рулон зыфашъуІорэм фэдэу зэкІоцІэтэпхэшъ осэ дэгъукІэ тэщэ.

– Орзэ гъушъэр сыда зэрагъэфедэрэр?

Былым бэу зыхъухэрэм Іусым афыхагъэкІухьэ, ау нахьыбэу ыкІи нахь лъапІэу зыщэфыхэрэр хьаГухэр къэзыгъэкГыхэрэр арых.

Коцым гектар телъытэу тхьапша лэжьыгъэу къишъу-

хырэр?

Ари шъо центнер пчъагъэкІэ къэшъолъытэу уиныбджэгъу Асфар зыфиІорэм фэдэп тэ зэрэтшІырэр. Зы гектарыр зэфэдипшІзу тэгощышь, джащ тетэльытэ лэжьыгъэу тыугъоижьырэр. Илъэс къэс зэфэдэп коцым къытырэр, зы илъэсым нахьыб, етІанэ нахь макІ. ГурытымкІэ къэплъытэн хъумэ, коц гектарым лэжьыгъэ тонни 5 къетэхы.

Къадрый, мэкъумэщ хъызмэтшІэным итегущыІэн тэгъэухи, уиунагъо зыфэтэгъэгъазэба. КІалэхэр уиІэхэба?

– КІэлитІурэ зы пшъашъэрэ сиІэх. КІэлэ нахыжжыр Исмахьил, нахьыкІэр Пщымаф, пшъашъэм тызэреджэрэр Козета. Нэбгырищми лъэшэу тагъэразэшъ, шыкур тэІо. Пшъашъэр зэджагъэр экономикэм фэгъэхьыгъэ Іофыгъохэр арых, исэнэхьаткІэ мэлажьэ, идэкІогъушъ, махъульэ къысфэхъу зышІоигъор щэрэмыс (ІощхыпцІыкІы). КІэли--еІыш еІпыІР ешоашефк имуІт ныгъэм щаубытыгъ.

— ЯтІонэрэ шъуиадыгэ къуаджэу Рихьание сыд фэдэ фыщытыкІа фышъуиІэр?

— Дэгъоу тызэфыщыт, бэрэ тызэхахьэ, гушІуагьо щыІэмэ тызэдэчэфы, гукъаори зэдэтэІэты. Рихьание тызыкІокІэ, ащ щыпсэухэрэр зэкІ пІоми хъунэу абдзахэхэшъ, тэри зэтэгъэабдза-

хэ, — мэщхы Къадрые. — Къадрый, шъуинахыжъхэм къаІотэжьэу къыжъунэсыжьыгъэба Израиль ис адыгэхэр ащ къифэнхэ зэрэхъугъэр?

 А зыфапІорэм фэгъэхьыгъэу къаІотэжьэу зэхэсхыгъэр сыгучІэ ижъэгъуагъ къэзгъэшІэщтым сигъэгумэкІынэу. Ти Кавказ чІыпІэ дэхэ дэдэхэу тэрыкІэ дунаим зыфэдэ темытхэм тильэпкъ щыщхэу зышъхьэ къарызыхыжьыгъэхэр зэкІэ Тыркуе закьор арэп зэрытІысхьанхэу хъугъэр, Осмэн хэгъэгум ыубытыгъэхэу ащ фэІорышІэхэрэ Болгариеми Югославиеми арыфэгъагъэр макІэп. Ахэр егъэзыгъэ ІофкІэ ячІыгу къызэрикІыгъэхэр, къызэрыхьэгъэ чІыпІэхэм къиныбэу ащызэпачыгъэр къаІуатэу зызэхэпхыкІэ, гумрэ шъхьэмрэ афэщэчырэп, нэпсыр нэгушъхьэхэм къячъэхы, тильэпкъ дахэ тхьамыкІэгъошхоу пэкІэкІыгъэм игоо тыркъо зэкІэми къыттещагъэ зэрэхъугъэм урегъэгупшысэ. Къызэра ГорэмкІэ, Тыркуем ичІыгухэр къэгъэгъунэгъэнхэм фэшІ лІыгъэшхо ыкІи зэонхэмкІэ къулайныгъэ ин зыхэлъхэ адыгэ лъэпкъхэр зэпэчыжьэ къуаджэхэу агъэтІысыгъэх. Джарэущтэу тикъоджитІу джы тызэрыс чІыгоу ИзраилькІэ заджэхэрэм къифагъэх. Илъэсыбэхэм къакІоцІ тызыхэсыхэ джурт ыкІи араб лъэпкъхэм дэгъоу захэдгъэзэгъагъ. Хэгъэгум цыхьэ фэтэшІы, тэри къытфашІы. Зэмызэгъыныгъэ къытхэмыфэу тызэхэт, бэрэ тызэхахьэ, ищыкІагъэ хъумэ тызэдеІэжьы. Туристхэри бэу къытфэкІох, адыгэхэм типсэукІэ зыфагъэнэ-Іуасэ, тишхыныгъохэу хьалыжъу, къуае, тхъурбай зыфатІохэрэр тикъуаджэ дэт тучанхэм ащащэфых. ЗэкІэ хьакІэу къытфакІохэрэм тичылэ икъэбзагъэ агъэшІагъо. Илъэс къэс къэбзэныгъэм фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъуныгъэу хэгъэгум щызэхащэхэрэм хагъэунэфыкІырэ чІыпІэ ащытэубыты. КІэлэ гъэсагъэу ти-Іэр макІэп. Ахэтых ахэм адыгабзэр, инджылызыбзэр, арапыбзэр, джуртыбзэр дэгъоу зышІэ-

– Апэрэп ныІа тиадыгэ льэпкь ичІыгужъ укъызэрэкІорэр?

Мыр ящэу сыкъэк Іуагъ. Асфари тикъуаджэ ышІагъ. Нэ-Іосэ благъэ тызэфэхъугъ, лъэшэу сыфэраз. ТичІыгужъэу Адыгеим апэрэ лъэбэкъур къызэресэдзэу сыгу гукъаоми гушІуагъоми зыкъыщаІэты. Слъэгъурэр зэкІэ сыгу хэпкІэ, сызІукІэрэ адыгэ пэпчъ сшэу е сшыпхъоу къысшІошІы. Арышъ, тичІыгужъэу тикушъэу щыт ти Адыгэ Республикэ дахэ хэхьоныгъэшІухэм афэкІонэу, ренэу рэхьатныгъэ илъынэу шъуфэсэІо, шъорышъ плъэпІэшІоу тиІэр зэкІэми бэгъашІэ шъуишІынэу ти Тхьэшхо селъэІу.

— Ори, Къадрый, пшы-пшыпхъухэми, шъуиунагъохэми, шъуикъуаджэ зэкІэ щыпсэухэрэми гушІуагъор къышъобэкІэу, ишъухъухьэрэр зэкІэ къыжъудэхьоу бэрэ шъупсэунэу сышъуфэлъаІо. Уежьэжьынэу оІошъ, Тхьэм гъогумафэ утырегъэхьажь.

Сурэтым итыр: Нэпсэу Къад-

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Административнэ хэбзэукъоныгъэхэм яхьылІагъ» зыфиюрэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2010-рэ ильэсым жьоныгьуакІэм и 26-м ыштагь

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Административнэ хэбзэукъоныгъэхэм яхьылІагъ» зыфиІорэм зэхьокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Административнэ хэбзэукъоныгъэхэм яхьыл агъ» зыфи Горэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2004, N 4; 2005, N 5, 8, 12; 2006, N 8; 2007, N 1, 5, 6, 7, 12; 2008, N 6, 7, 11; 2009, N 4, 7, 12; 2010, N 2, 5)мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

1) я 3-рэ шъхьэм я 27²-рэ статьяр хэгъэхьогъэнэу

ыкІи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«Я 27²-рэ статьяр. КІэлэцІыкІухэм япкъышьол псыхьэгьэным, яакъылкІэ, япсихикэкІэ, ягушъхьэлэжьыгъэкІэ, яцІыфыгъэкІэ хэхьоныгъэ ягъэшІыгъэным ыкІи ахэм зэрар ямыгъэхьыгъэным япхыгъэ шапхъэхэр заукъохэрэм

1. Илъэс 18-м зыныбжь нэмысыгъэ кІэлэцІыкІухэр янэ-ятэхэр (зыпІунхэу зыштагъэхэр) ямыгъусэхэу юридическэ лицэхэм е юридическэ лицэу щымытхэу предприниматель ІофшІэным фэгъэзагъэхэм яобъектхэу (ячІыпІэхэу, яунэхэу) сексуальнэ нэшанэ зыхэль товархэр зыщащэхэрэм, пивэ, санэ зыщащэрэ ресторанхэм, бархэм, нэмык чІып эхэу шъон пытэхэм, пивэм, санэхэм ыкІи ахэм яхьщырхэм анэмыкІ зыщамыщэхэрэм, джащ фэдэу кІэлэцІыкІухэм япсауныгъэ гъэпытэгъэнымкІэ, ахэм япкъышьол псыхьэгъэнымкІэ, яакъыл, япсихикэ зэтегъэуцогъэнымкІэ, ягушъхьэлэжьыгъэ, яцІыфыгъэ зыкъегъэІэтыгъэнымкІэ зэрар къэзыхьын зылъэкІыщт нэмыкІ чІыпІэхэм ащыГэхэ зэрэмыхъущтхэм

яхьылІэгъэ шапхъэхэр заукъохэкІэ, мыщ фэдэу адэзекІонхэ алъэкІыщт:

1) ны-тыхэм (ахэм ачІыпІэ итхэм) афагъэпытэн; 2) юридическэ лицэу щымытхэу предприниматель ІофшІэным хэщагъэхэм сомэ мини 10 хъурэ административнэ тазыр атыралъхьан;

3) юридическэ лицэхэм сомэ мин 30 хъурэ административнэ тазыр атыралъхьан алъэк Іыщт.

- 2. Зыныбжь илъэс 16-м нэмысыгъэ кІэлэцІыкІухэр чэщырэ сыхьатыр 22.00-м щегъэжьагъэу сыхьатыр 6.00-м нэс общественнэ чІыпІэхэм — урамхэм, стадионхэм, паркхэм, скверхэм, зэкІэми зэдагъэфедэрэ транспортым (зыщеджэхэрэ чІыпІэм зэрэлъы Іэсых эрэр ахэмыт эу) юридическэ лицэхэм е юридическэ лицэу щымытхэу предприниматель ІофшІэным хэщагъэхэм яобъектхэу (ячІыпІэхэу, яунэхэу) Интернетым езыпхыхэрэм, джащ фэдэу федеральнэ законодательствэм къызэрэщыдэльытэгъэ шІыкІэм тетэу шъон пытэхэр, пивэр, спирт зыхэлъ нэмык шъонхэр розничнэу зыщащэрэ чІып Іэхэм, компьютер салонхэм ыкІи нэмыкІ общественнэ чІыпІэхэм янэ-ятэхэр (ахэм ачІыпІэ итхэр), кІэлэцІыкІухэр зыхэлэжьэрэ Іофтхьабзэхэр зэхэзыщэхэрэм ямыгъусэхэу защалъэгъухэкІэ, мыщ фэдэу адэзекІонхэ алъэкІыщт:
- 1) ны-тыхэм (ахэм ачІыпІэ итхэм), кІэлэцІыкІухэр зыхэлэжьэрэ Іофтхьабзэхэр зэхэзыщэхэрэм афагъэ-
- 2) юридическэ лицэу щымытхэу предприниматель ІофшІэным хэщагъэхэм сомэ мини 10 хъурэ административнэ тазыр атыралъхьан;

3) юридическэ лицэхэм сомэ мин 30 хъурэ административнэ тазыр атыралъхьан алъэкІыщт.

3. Мы статьям иа 1-рэ, ия 2-рэ Іахьхэм зигугъу къашІырэ зекІуакІэхэр ятІонэрэу къазыхафэхэкІэ, административнэ тазыр арагъэты:

1) ны-тыхэм (ахэм ачГыпГэ итхэм) сомэ мин хъоу; 2) юридическэ лицэу щымытхэу предприниматель ІофшІэным хэщагъэхэм сомэ мин 30 хъох

3) юридическэ лицэхэм — сомэ мин 50 хъоу.»;

2) я 38-рэ статьям:

а) ия 2-рэ, ия 3-рэ Іахьхэр мыщ тетэу къэтыгъэн-

«2. Мы Законым ия 20 - 23-рэ, ия 24-рэ, ия 25-рэ, ия 27^2 -рэ, ия 28 - 36-рэ статьяхэм къыдальытэрэ административнэ хэбзэукъоныгъэхэм яхьыл Іэгъэ

Іофхэм административнэ комиссиехэр ахэплъэх. 3. Я 27¹-рэ, я 27²-рэ статьяхэм къыдальытэрэ хэбзэукъоныгъэхэу я 27²-рэ статьям иа 1-рэ Іахь иа 1-рэ пункт, ия 2-рэ Іахь иа 1-рэ пункт, ия 3-рэ Іахь иа 1-рэ пункт, из 3-рэ Іахь иа 1-рэ пункт, из 3-рэ Іахь иа 1-рэ пункт, из 3-рэ Гахь иа 1-рэ пункт, из 3-рэ Гахь из 1-рэ пункт, из 1-рэ рэ пункт зигугъу къышІыхэрэм аІэкІэшІагъэхэм яхьылІэгъэ Тофхэм зыныбжь имыкъугъэхэм яІофхэмкІэ район (къэлэ) комиссиехэр ахэпльэх.»;

б) я 4-рэ Іахьым хэт пчъагъэхэу «27¹,28» зыфиІохэрэр пчъагъэхэу «27¹ — 28» зыфиІохэрэмкІэ зэблэхъужьыгъэнхэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кІуачІэ иІэ

Официальнэу къызыхаутырэ нэуж мэфипшІ зытешІэкІэ мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ. мэкъуогъум и 2, 2010-рэ илъэс N 354

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунэшъо заулэмэ зэхъокіыныгъэхэр афэшіыгъэнхэм ехьыліагъ

Ветеранхэу, сэкъатныгъэ зи Іэхэу, сабый сэкъатхэр зэрыс унагъохэу зипсэукІэ амалхэр нахьышІу афэшІыгъэнэу зытефэхэрэм унэ ращэфынэу федеральнэ бюджетым имыльку щыщ зэтыгъо ахъщэ ІэпыІэгъу аІэкІэгъэхьэгъэнымкІэ социальнэ ІэпыІэгъу зэрарагъэгъотырэ шІыкІэр нахьышІу шІыгъэным тегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашьо ышІыгь:

1. Мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэ фэшІыгъэну:

1) Адыгэ Республикэм псэолъэш Іынымк Іэ, транспортымкІэ, псэупІэ-коммунальнэ, гъогу хъызмэтымкІэ и Министерствэ ехьылІэгъэ Положениеу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ ильэсым шыштьхьэІум и 21-м ышІыгьэ унаштьоу N 179-р зытетэу «Адыгэ Республикэм псэольэшІынымкІэ, транспортымкІэ, псэупІэ-коммунальнэ, гъогу хъызмэтымкІэ и Министерствэ иІофыгъохэр» зыфиІорэмкІэ аухэсыгъэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугьоягьэхэм, 2009, N 8, 12; 2010, N 4), я III-рэ разделым ия 18-рэ подпункт иабзацэу «е»-м кІуачІэ имыІэжьэу лъытэгъэнэу;

2) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2010-рэ илъэсым гъэтхапэм и 22-м ышІыгъэ унашъоу N 46-р зытетэу «Ветеранхэу, сэкъатныгъэ зиІэхэу, сабый сэкъатхэр зэрыс унагъохэу зипсэукІэ амалхэр нахыш у афэш ыгъэнэу зытефэхэрэм унэ ращэфынэу федеральнэ бюджетым имылъку щыщ зэтыгьо ахьщэ ІэпыІэгьу аІэкІэгьэхьэгьэнымкІэ социальнэ ІэпыІэгъу зэрарагъэгъотырэ шІыкІэм ехьылІагь» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугьоягьэхэр, 2010, N 3) мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

а) я 2-рэ пунктыр мыщ тетэу кІ у къэтыгъэн у: «2. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2006-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 11-м ышІыгъэ унашьоу N 171-р зытетэу «Ветеранхэу, сэкъатныгъэ зиІэхэу, сабый сэкъатхэр зэрыс унагъохэу зипсэукІэ амалхэр нахыш у афэш ыгын эу зытефэхэрэм, 2005-рэ ильэсым щылэ мазэм и 1-м нэс учетым агъэуцугъэхэм, федеральнэ бюджетым имылъку къызыфагъэфедэзэ, унэ ащэфынымкІэ социальнэ ІэпыІэгъу зэрарагъэгъотырэ шІыкІэм ехьылІагъ» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2006, N 12; 2007, N 8; 2008, N 5, 12) диштэу зэхагъэуцогъэ спискэхэр, джащ фэдэу мы унашъом ия 3.1-рэ пункт ия 2-рэ, ия 3-рэ подпунктхэм атетэу къаІэкІэхьэгъэ къэбархэр ІэубытыпІэ къызыфашІыхэзэ, мы унашъом къызэрэдилъытэрэ шІыкІэм тетэу федеральнэ бюджетым щыщ зэтыгъо ахъщэ унэ ращэфынэу аГэкГэгъэхьэгъэнымкГэ социальнэ ІэпыІэгъу зэратынэу зытефэхэрэм яреестрэ 2010-рэ илъэсым зэхагъэуцонэу гъэнэфэгьэнэу.»;

б) я 3.1-рэ пунктыр хэгъэхъогъэнэу ыкІи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«3.1. ЧІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ органхэу унэ зэратынэу зытефэхэрэр учетым хэзыгъэуцохэрэм игъо афэлъэгъугъэнэу Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкІэ и Министерствэ ІэкІагъэхьанхэу:

«1) ветеранхэу, сэкъатныгъэ зиІэхэу, сабый сэкъатхэр зэрыс унагъохэу унэ къаратыным пае учетым хэуцуагъэхэм ыкІи федеральнэ бюджетым имыльку къызфагъэфедэзэ унэ ащэфынымкІэ социальнэ ІэпыІэгъу арагъэгъотыным ифитыныгъэ зиІэхэм яспискэхэу муниципальнэ образованием ипащэ ыІапэ зыкІэдзагъэхэу илъэсэу итым ищылэ мазэ и 1-м ехъулІзу зэхагъзуцуагъзхэр (ыужкІз спискэхэр тІозэ дгъэкІощт) ильэс къэс щылэ мазэм и 15-м нэс;

2) кварталэу блэкІыгъэм къыкІэлъыкІорэ мазэм иапэрэ мафэ квартал къэс ветеранхэм, сэкъатныгъэ зиІэхэм, сабый сэкъатхэр зэрыс унагъохэм федеральнэ мылькукІэ унэ ащэфынэу фитыныгъэ зэряІэм епхыгъэ къэбархэм зэхьок ыныгъэхэу афэхъугъэхэр къыдалъытэхэзэ, зыхэплъэжьыгъэхэ спискэхэр;

3) мазэм иа 1-рэ мафэ мазэ къэс ветеранхэм, сэкъатныгъэ зиІэхэм, сабый сэкъатхэр зэрыс унагъохэм федеральнэ мылъкук Іэ унэ ащэфынэў фитыныгъэ зэряГэр къэзыушыхьатырэ учет тхыльым зэхьокГыныгъэхэр зэрэфэхъугъэхэм яхьылІэгъэ къэбархэр.»;

в) гуадзэм ия II-рэ раздел мыщ тетэу икІэрыкІэу къэтыгъэнэу:

«II. Реестрэхэр зэрэзэхагъэуцорэ шІыкІэр»

1. Федеральнэ бюджетым имылъку щыщ зэтыгъо ахъщэ ІэпыІэгъу аратынэу зэратефэрэмкІэ реестрэу Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ зэхигъэуцорэм къыщыдэльытэгъэ чэзыум диштэу мэзаем и 1-м нэс зигугъу къэтшІыгъэхэм унэ ращэфынэу зэтыгъо ахъщэ ІэпыІэгъу аІэкІагъахьэ. Реестрэр зыфэдэщтыр зыгъэнафэрэр Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкІэ и Министерств ары.

2. Реестрэм хагъэхьанхэмкІэ льапсэ мэхъух ветеранхэу, сэкъатныгъэ зиІэхэу, сабый сэкъатхэр зэрыс унагьохэу унэ къаратынымкІэ учетым хэуцуагъэхэм ыкІи федеральнэ бюджетым имылъку къызфагъэфедэзэ унэ ащэфынымкІэ социальнэ ІэпыІэгъу арагъэгъотыным ифитыныгъэ зиІэхэм яспискэхэу епвІв мехнатфо еІммынымжеІшыфоІсьтык єІпыІн зыкІэдзэжьыгъэхэу илъэс къэс ыкІи квартал къэс аІэкІагъахьэхэрэр (ыужыкІэ спискэхэр тІозэ дгъэкІощт). Спискэхэр зыфэдэщтхэмрэ ахэр зэра ІэкІагъэхьащт шІыкІэмрэ зыухэсырэр Адыгэ Республи-

кэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и

Министерств ары.

3. Мы ШІыкІэм иа І-рэ раздел ия 2-рэ пункт зигугъу къышІыхэрэм яреестрэрэ мы ШІыкІэм иа Ірэ раздел ия 3-рэ пункт зигугъу къыш ыхэрэм яреестрэрэ шъхьаф-шъхьафэу зэхагъэуцо. Унэ зэрямы-ІэмкІэ учетым зыуцугъэхэ мафэм къыпкъырыкІыхэзэ, чэзыур къыдалъытэзэ, цІыфхэр реестрэхэм ахагъахьэх. А зы мэфэ шъыпкъэм учетым хагъэуцуагъэхэр законодательствэм къызэрэдилъытэрэ шІыкІэм диштэу, социальнэ ІэпыІэгъу аратыным ифитыныгъэ яІэ зыхъугъэ мафэм къыпкъырыкІыхэзэ, реестрэхэм ахагъахьэх. Зигугъу къэтшІыгъэ фитыныгъэр яІэ хъугъэкІэ залъытэрэр удостоверение гъэнэфагъэр е нэмык І документэў гражданиным истатус къэзыгъэшъыпкъэжьырэр къазыщыратыгъэ мафэр ары. А зы мэфэ шъыпкъэм нэбгырэ зэфэшъхьафхэм ащ фэдэ фитыныгъэ яІэ хъугъэмэ, алфавит зэкІэлъыкІуакІэм тетэу реестрэхэм ахагъахьэх.

4. Мы ШІыкІэм иа І-рэ раздел ия 2-рэ, ия 3-рэ пунктхэм зигугъу ашІыхэрэм унэ ягъэгъотыгъэным тегъэпсыхьагъэў федеральнэ бюджетым имылъку щыщ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет зыІукІэрэ нэуж Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ мэфи 10-м къыкІоцІ реестрэхэм ахагъэхьагъэхэм реестрэм къыщыдэльытэгъэ чэзыум диштэу зэтыгъо ахъщэ ІэпыІэгъу къазэрафатІупщырэм ехьылІэгъэ

мэкъэгъэІу тхыгъэу аІэкІегъахьэ.»;

г) я III-рэ разделым:

иа 1-рэ пункт мыщ тетэу икІэрыкІэу къэтыгъэнэу: «1. Мы ШІыкІэм иа І-рэ раздел ия 2-рэ, ия 3-рэ пунктхэм зигугъу къашІыхэрэм унэ ягъэгъотыгъэным тегъэпсыхьэгъэу федеральнэ бюджетым имыльку щыщ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет къызэрэІүкІэрэм елъытыгъэу зэтыгъо ахъщэ Іэпы-Іэгъур Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгьэмрэкІэ и Министерствэ реестрэхэм аха-

гъэхьагъэхэм аІэкІегъахьэ.»; я 5-рэ пунктым хэт пчъагъэу «8»-р пчъагъэу «4»-кІэ

зэблэхъугъэнэу;

д) ветеранхэу, сэкъатныгъэ зиІэхэу, сабый сэкъатхэр зэрыс унагъохэу зипсэукІэ амалхэр нахьышІу зыфашІынэу зытефэхэрэм федеральнэ бюджетым имыльку щыш зэтыгьо ахьщэ ІэпыІэгьу аІэкІэгъэхьэгъэнымкІэ социальнэ ІэпыІэгъу зэрарагъэгъотырэ ШІыкІэм игуадзэхэу N 1-мрэ 2-мрэ кІуачІэ уенестетыст уеажеІымк

2. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашъом кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПІЫЙ Мурат

къ. Мыекъуапэ, Іоныгъом й 9, 2010-рэ илъэс N 104

ЦІыфым ифитыныгъэхэмкІэ Урысые Федерацием и Уполномоченнэ 2009-рэ илъэсымк Тэ идоклад

(Положение шъхьа Гэхэр)

1. ЦІыфхэм зыкъызэрэтфагъэзэгъэ пчъагъэмрэ ахэр зыгъэгумэк Іыштыгъэ Іофыгъохэмрэ

2009-рэ илъэсым гъогогъу 54046-рэ Уполномоченнэм зыкъыфагъэзагъ, ащ щыщэу 32043-р тхьаусы-

ЯтІонэрэ тхьаусыхэ тхыль пэпчь зыфэгъэхьыгъагъэр ышъхьэкІэ цІыфым ифитыныгъэхэр зэраукъохэрэр ары. ЯплІэнэрэ тхьаусыхэ тхылъ пэпчъ социальнэ-экономикэ фитыныгъэхэр зэраукъохэрэм афэгъэхьыгъагъ. Ныхэмрэ кІэлэцІыкІухэмрэ яІофыгъохэмкІэ 2009-рэ илъэсым зыщанэкІэ нахьыбэу тхьаусыхэ тхылаг жырахыл Іагъэх. ЦІыфхэм яполитикэ, культурнэ фитыныгъэхэр нахь макІэу аукъуагъэх. ПстэумкІи тхьаусыхэ тхыльэу кьаІэкІэхьагьэхэм япроцент 1.6-рэ ыкІи япроцент 0.6-рэ ахэр зэрэхъурэр.

2. ІофшІэнымкІэ фитыныгъэу щыІэхэр зэра-

яфитыныгъэхэр аукъох ГофшІэнымкІэ амалэу щыІэхэр нахь дэй ашІыхэээ ыкІи ялэжьапкІэ къащагъакІэзэ. Законым дэхыхэзэ, пчъагъэм къыщагъакІэу аІозэ, хъуагъ. ЛэжьакІохэм яфедэхэр къыдэльытэгъэнхэм атегъэпсыхьэгъэ правовой амалхэр зэрахьахэхэрэп пІоми хъущт. Мы лъэныкъомкІэ профсоюзхэм яІофшІэни уигъэразэрэп.

Забастовкэхэр зэхэщэгъэнхэмкІэ ищыкІэгъэ пстэоу ІофшІэнымкІэ Кодексым ия 410-рэ статья къыщыдэльытагьэхэр бгьэцэкІэн пльэкІыщтэп. Забастовкэ ашІынымкІэ фитыныгъэхэу Конституцием къаритыхэрэр законодательствэм икъоу къызэрэщыдэмыльытагьэмкІэ льэпсэ гьэнэфагьэ щыІэп.

3. Социальнэ фэІо-фашІэхэр афэгъэцэкІэгъэнымкІэ ыкІи медицинэ ІэпыІэгъу ягъэгъотыгъэнымкІэ фитыныгъэхэр зэраукъохэрэр

Пенсие дэгъу къаратыным пае лэжьэпкІэ зэфэмыдизхэр зыГукГэрэ ІофышГэхэм а пенсиер къазэрафалъытэщт шапхъэхэр гъэнэфэгъэнхэ фае. Ныбжыыр зэрикъугъэм елъытыгъэу пенсие анахь макІэу ыкІи анахь инэу аратырэр законодательнэу гъэнэфэгъэн фае. Социальнэ пенсиехэр непэ урыпсэунымкІэ анахь ахъщэ макІэу ищыкІагъэм рапхын фае.

Сэкъатныгъэ зиІэхэм ІофшІэпІэ чІыпІэхэр къафэгъотыгъэным иІофыгъо зэшІохыгъэн фаехэм ащыщ. Сэкъатныгъэ зиІэхэм ІэпыІэгъу зэраратырэ программэхэр анахьэу анаІэ зытырагъэтыхэрэм ахагъэхьан, къэнэжьырэ мылъкур арымырэу, мылъкушхо ахэм апэІуагъэхьан фае.

ООН-м и Конвенциеу сэкъатныгъэ зи Іэхэм яфитыныгъэхэм афэгъэхьыгъэм Урысые Федерациер 2008-рэ илъэсым иІоныгъо мазэ кІэтхэгъагъ нахь мышІэми, джы къызнэсыгъэм ар аухэсыгъэп.

4. Мылъку яІэнымкІэ фитыныгъэхэр зэраукъохэрэр

ПэшІорыгъэшъэу ыкІи икъоу мылъкур зафырагъэкъужьыкІэ, къэралыгъо е муниципальнэ щыкІагъэхэм апае цІыфхэм ямылъку агъэфедэн алъэкІынэу Урысые Федерацием и Конституцие къыщыдэлъытагъ. Ау къэралыгъо, муниципальнэ щыкІагъэхэм ахахьэхэрэр зэрагъэнэфэщт шапхъэхэр законодательнэу къыхэхыгъэн фае.

ПсэолъэшІыным фэгъэзэгъэ инвесторхэм зэзэгъыныгъэхэр (контрактхэр) адашІыхэзэ, фэтэрыбэу зэхэт унэхэм я ухыжын епхыгъэ Іофыгъор зэш Уахы. Ау фэтэрхэр зиягъэхэм нэмык псэуп эхэр къафэгъотыгъэнхэмкІэ инвесторхэм япшъэрылъхэр икъоу агъэцакІэхэрэп. ЧІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ эрганхэмрэ къэралыгъо хабзэм иорганхэмрэ инвес тиционнэ контрактхэм ягъэцэкІэн гъунэ зэрэлъафырэр агъэлъэшын, унэе инвесторхэм яйскхэу цІыфхэм -неаглыхыу аГыхыгъэным фэгъэхьыгъэхэм ахэмыплъэн хэу гъэпсыгъэн фае.

5. Политикэ фитыныгъэхэмрэ шъхьафитныгъэхэмрэ зэраукъохэрэр

ЧІыпІэ хэдзынхэм пэшІорыгъэшъэу голосованиер зэращызэхащэрэмрэ открепительнэ удостоверениехэмкІэ голосованиер зэрэрагъэкІокІырэмрэ уигъэрэзэнэу щытэп. Ахэр нахышІоу зэхэщэгъэнхэ фае, открепительнэ удостоверениехэм ябланкхэр блэк зимыІ эу отчет зыфашІырэ документхэм ахалъытэхэзэ, ахэм яхьыщыр документ нэпцІхэр агъэфедэнхэм щыухъумэгъэнхэ фае.

Участкэ хэдзэкІо комиссиехэр нэмыкІзу зэхэщагъэхэмэ хъунэу, присяжнэ заседательхэр къызэрэхахыхэрэ шІыкІэр мыщ дэжьым щыгъэфедагъэмэ хъунэу игъоу тэлъэгъу.

6. Зыфэе дин алэжьынымкІэ фитыныгъэр зэ-

Урысыем юстициемкІэ и Министерствэ къэралыгъо дин экспертизэхэм афэгъэзэгъэщт Эксперт

совет щызэхэщэгъэным Уполномоченнэм дырегъаштэ. Эксперимент фэдэу курсэу «Дин культурэхэмрэ светскэ этикэмрэ альапсэхэр» зыфи Горэр регион заулэмэ ащягъэхьыгъэным Уполномоченнэм дыре-

Тикъэралыгъо ипшъэрылъ шъхьаІэр — нэмыкІхэм ядин шІошъхъуныгъэхэм уасэ афашІэу цІыфхэр

7. Кощын Іофымрэ гражданствэмрэ алъэныкъокІэ цІыфым ифитыныгъэхэр зэраукъохэрэр

Тихэгъэгогъухэу ІэкІыб къэралхэм ащыпсэухэрэм УФ-м къагъэзэжьынымкІэ ІэпыІэгъу зэраратырэ къэралыгъо программэр тфэгъэцэк Гагъэп. 2007-2009-рэ ильэсхэм мы программэм тетэу тихэгьэгогьу мин 300-мэ Урысыем къагъэзэжьын фаеу щытыгъэмэ, къэзыгъэзэжьыгъэр нэбгырэ мин 15-м ехъу ныІэп. СССР-м игражданщтыгъэхэм Урысые Федерацием игражданствэ къызэрыкІо шІыкІэм тетэу къазэраратыштыгъэр 2009-рэ илъэсым зэрэтырахыжьыгъэм изэрар къэкІуагъэу Уполномоченнэм елъытэ. Ащ ишІошІыкІэ, СССР-м игражданщтыгъэхэу Урысыем щыпсэухэрэр — консульскэ, паспорт-визэ, миграцие къулыкъухэм я офыш Іэхэм аш Іыгъэ хэукъоныгъэхэм къахэкІ у лъапсэ ямы І у урысые паспортхэр зэратыгъэхэр — УФ-м игражданхэу лъытэгъэн-

8. Сабыйхэм яфитыныгъэхэмрэ яфедэхэмрэ къыдэлъытэгъэнхэр

Хэгъэгум ирегионыбэмэ сабыйхэм къазэрэдекІокІыхэрэм пае ахъщэ ІэпыІэгъу ятыгъэнымкІэ, сабый быдзашьо зиІэхэм, сабый къэхъугъакІэхэм, кІэлэцІыкІухэм фэгъэкІотэныгъэхэр афэшІыгъэнхэмкІэ къиныгъохэр къащэуцух.

КІэлэцІыкІухэм яфедэхэр къэгъэгъунэгъэнхэм атегъэпсыхьагъэу судхэм аштэгъэ унашъохэр загъорэ амыгъэцакІ у къыхэкІы. Ар зэпхыгъэр законодательствэм щыкІагъэхэр зэриІэхэр ыкІи суд приставхэр яІофшІэн зэремыгугъухэрэр ары.

9. ДзэкъулыкъушТэхэмрэ дзэ къулыкъум ащэнэу щытхэмрэ яфитыныгъэхэр зэраукъохэрэр

ДзэкъулыкъушІэхэм яфитыныгъэхэр къыдэльытэгъэнхэмкІэ Іофыгъоу къзуцухэрэр: уставхэм къыдалъытэрэ зэфыщытыкІэхэм зэрарымыгъуазэхэрэр, якъулыкъу ІэнатІэхэр ашъхьэ ифедэ пае зэрагъэфедэрэр, дзэ къулыкъум емыпхыгъэ ІофшІэнхэр зэрарагъэгъэцак Гэхэрэр, дзэ медицинэ учреждениееалыхпк медехыажы Ілеальке седе дехілымен иілі дех

КъулыкъушІапІэм ІуагъэкІырэ дзэкъулыкъушІэхэм псынкІзу унз къафамыгъотзу къыхэкІы. Къзралыгъо псэупІэ сертификатхэм ясистемэ шІогъэшхо къытырэп

ПІальэр имыкІэу дзэм къулыкъур щызыхымхэрэр контрактхэм ак амыгъэтхэнхэу гъэпсыгъэн фае.

10. Хьапсхэм ыкІи бзэджэшІагьэхэр зезыхьагъэхэр зыщаІыгъхэрэ нэмыкІ чІыпІэхэм адэсхэм яфитыныгъэхэр зэраукъохэрэр

Хьапсдэсхэм пкІэ хэмыльэў Іоф зэрарагъашІэрэр хэукъоныгъэшхоу щыт. УФ-м и УИК ия 118-рэ статья иа 1-рэ Іахь тетэу штрафной изоляторым къызик Іыжьыхэ нэужи хьапсдэсхэм ягупсэхэм охътэ кІыхьэкІэ аІукІэнхэм ифитыныгъэ яІэжьыщтэп. Ащ зэхъокІыныгъэ фэшІыгъэн фае.

2007-рэ илъэсым УФ-м и УИК ия 73-рэ статья фашІыгъэ зэхъокІыныгъэхэм къыдалъытэ хьапс зытыралъхьэхэрэр УФ-м исыд фэдэрэ субъекти пщыныжь ащихьынэу агъэкІонэу. Апэрэ редакциер нахь тэрэзыгъэу, ар зыпкъ игъэуцожьыгъэн фаеу тэлъы-

11. ЦІыфыр псэунымкІэ, ишъхьафитыныгъэ, ышъхьэк Гэ ифедэхэр, ынапэ къзухъумэгъэнхэмкІэ хабзэм къыдильытэрэ фитыныгъэхэр зэ-

Шыфым ифитыныгъэхэмрэ ишъхьафитныгъэ -невной еспективной къзухъчине при мехнествия конвенцием игъусэ протоколэу N 6-м къыщыдэлъытагъ цІыфхэм укІ атыральхьэ мыхьунэу. Урысыер мы протоколым кІэтхэгъах, ау джы къызнэсыгъэми ар аухэсыгъэп. УФ-м и Конституционнэ Суд 2009-рэ ильэсым шэкІогъум и 19-м ышІыгьэ унашъом зэритымкІэ, УФ-м и Уголовнэ кодексэу цІыфхэм укІ ателъхьэгъэным ехьыл Гагъэм иположениех эр джыдэдэм агъэфедэхэ хъущтэп. УФ-м и Конституционнэ Суд мы иунашьо Уполномоченнэм дыригъаштэзэ, зигугъу къэтшІыгъэ протоколэу N 6-р ухэсыгъэн фаеу игъоу елъытэ.

Федеральнэ законэу «О персональных данных» мехестинатифи мафы и метша с четовые пестопирые якъэухъумэнкІэ лъэбэкъушхо ашІыгъ.

12. Яфедэхэр зафэу судым къыухъумэнхэу фитыныгъэ зэряІэр

Урысыем исудопроизводствэ икъоу дунэе шапхъэхэм адиштэрэп. Ц і ыфхэм яфедэхэр зафэу судым къыухъумэнхэмкІэ фитыныгъэу яІэхэр зэраукъорэр цІыфым ифитыныгъэхэмкІэ Европейскэ Судым бэрэ ыгъэунэфэу хъугъэ.

13. Зэрищык Гагьэм льык Гахьэу ц Гыфхэм яфедэхэр къэралыгъом къыухъумэнхэу фитыныгъэ

-сатеф ненуатьныгъэхэм межетын фэгъэзэгъэ къэралыгъо органхэм загъорэ а фитыныгъэхэм ащыщхэр аукъох.

ХэбзэухъумэкІо органхэм яІофшІэн шІуагъэу къытырэр джыдэдэм тэрэзэу ауплъэкІурэп. ЦІыфхэм яшІошІхэр ІзубытыпІз къызыфашІыхэзэ, ахэм яІофшІэн шІуагъэу къытырэм уасэ фашІын фае.

14. ЦІыфым ифитыныгъэхэмрэ ишъхьафитныгъэхэмрэ яхьылІэгъэ законодательствэр нахьышІу шІыгъэныр

Законодательнэ инициативэм ифитыныгъэ Уполномоченнэм иІэп. Законодательствэр нахышІу ещысьтым тегъэпсыхьэгъэ ІофшІэныр ащ зэхещэ законодательнэ инициативэм ифитыныгъэ зиІэ субъектхэм зафигъазэзэ.

Законодательствэр нахьышІу шІыгъэным ехьылІэгъэ предложение 42-рэ, федеральнэ законхэм япроектхэмкІэ правовой льэныкьомкІэ зэфэхьысыжь зыщашІыгъэ тхылъ 15, Конституционнэ Судым исудьяхэм закъызэрафагъэзагъэмкІэ зэфэхьысыжь зыщашІыгъэ тхылъй 7 2009-рэ илъэсым Уполномоченнэм законодательнэ инициативэм ифитыныгъэ зи Іэ субъектхэм аГэкІигъэхьагъ.

15. Урысые, дунэе хэбзэухъумэк о органхэм

гъусэныгъэ адэшІыгъэныр УФ-м исубъект 51-мэ цІыфым ифитыныгъэхэмкІэ уполномоченнэхэм Іоф ащашІэ. Урысыем исубъекти 10-мэ законхэр ащаштагъэх, ау джыри уполномоченнэхэр ащагъэнэфагъэхэп.

Координационнэ Советым игъоу зэрилъытэрэм тетэу Урысые Федерацием исубъектхэм цІыфым ифитыныгъэхэмкІэ яуполномоченнэхэм зэпхыныгъэ ащадашІы. 2009-рэ илъэсым Координационнэ Советым тІогьогогьо зэхэсыгьо иІагь.

ЦІыфым ифитыныгъэхэмкІэ Уполномоченнэм дэжь щызэхэщэгъэ Экспертнэ советым общественнэ объединениехэм гъусэныгъэ адыриІ.

ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ урысые гражданхэм яфитыныгъэхэр къыдэлъытэгъэнхэм, джащ фэдэу къэралыгъо хэбзэухъумэн ІофшІэным иопытэу щыГэмкІэ зэхьожьынхэм афэшІ Уполномоченнэм цІнфым ифитыныгъэхэм мехеустун фэгъэзэгъэ лъэпкъ учреждениехэу дунаим ихэгъэгу 50-м ехъумэ ащызэхэщагъэмэ зэпхыныгъэ адыри І.

16. Урысыем игражданхэм яфитыныгъэхэр ІэкІыб къэралхэм къазэрэщаухъумэхэрэр

Урысыем игражданхэу тапэкІэ нэмыкІ къэралыгъохэм ягражданхэм аготхэгъагъэхэм азыфагу къихьэрэ зэмызэгъыныгъэхэм афэдэх нахьыбэрэмкІэ 2009-рэ илъэсым Уполномоченнэр зэрихыыл Гагъэр. Ахэр — сатыу зышІырэ флотым иморякхэу Урысыем игражданхэм яфитыныгъэхэр къыдэлъытэгъэнхэм, Урысыем игражданхэу ренэу Тыркуем щыпсэухэрэм яфитыныгъэхэр мыукъогъэнхэм япхыгъэ Іофыгъохэр ары.

17. ЦІыфым ифитыныгъэхэмкІэ Европейскэ Судым гъусэныгъэ дэшІыгъэныр

едестинтифактини едмехестинитифи мифиПП къэухъумэгъэнхэ зэрэфаем ехьылІэгъэ Конвенцием игъусэ протоколэу N 14-р — цІыфым ифитыныгъэхэмкІэ Европейскэ Судым зэхъокІыныгъэ фэшІыгъэныр къыдэзыльытэрэр — Урысыем щыухэсыгъэным Уполномоченнэм къыдырегъаштэ.

Урысыем и МИД къызэритырэмкІэ, Урысыем шыпсэүхэрэм ятхьаусыхэ тхылъхэм япроцент 40-р Европейскэ Судым ІэкІэхьанхэр къызыхэкІырэр урысые судхэм яунашъохэр зэрамыгъэцакІэхэрэр ары. Урысыем щызэхагъэуцорэ тхьаусыхэ тхылъхэм ямыпхыгъэ ІофхэмкІэ Европейскэ Судым иунашъохэм яхьылІэгьэ къэбархэр урысые судхэм аІэкІагъэхьанхэ фаеу Уполномоченнэм елъытэ.

18. ЦІыфым ифитыныгъэхэмкІэ Уполномоченнэм имедаль УФ-м зэращыратырэм ехьылІагъ

едмехестинтифакасши едмехестинитифи мифиаЩ къэухъумэгъэнхэм атегъэпсыхьагъэу цІыфым ифитыныгъэхэмкІэ Уполномоченнэм имедалэу «ШІу шъушІэным шъудэгуІ» зыфиІорэр тыгъэгъазэм и 10-м — цІыфым ифитыныгъэхэмкІэ Декларациер заштэгъэ мафэм — УФ-м щафагъэшъуашэ.

Мыщ фэдэ медаль афагъэшъошагъ хэбзэухъумакІохэу блэкІыгъэ илъэсым зидунай зыхъожьыгъэхэу Наталья Эстемировами (Чэчэн Республик) Макшарип Аушевми (Ингушетиер).

ыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иунашъу

Гухэлъ гъэнэфагъэ зиlэ республикэ программэхэу «Адыгэ Республикэм культурэмкlэ икъоджэ учреждениехэм 2006 — 2010-рэ ильэсхэм хэхьоныгьэу ашІыщтыр», «Адыгэ Республикэм икъуаджэ 2003 — 2010-рэ ильэсхэм социальнэ льэныкьомкіэ хэхьоныгьэу ышІыщтыр» зыфиІохэрэм ягъэцэкІэнкІэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет къыгъэхьазырыгъэ къэбарым фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм унашьо ешІы:

1. Гухэлъ гъэнэфагъэ зи Республикэ программэхэу «Адыгэ Республикэм культурэмк Іэ икъоджэ учреждениехэм 2006 — 2010-рэ илъэсхэм хэхъоныгъэу ашІыщтыр», «Адыгэ Республикэм икъуаджэ 2003 -2010-рэ ильэсхэм социальнэ льэныкъомкІэ хэхьоныгъэу ышІыщтыр» зыфиІохэрэм ягъэцэкІэнкІэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет къыгъэхьазырыгъэ къэбарыр (культурэм и Унэхэу къуаджэхэм адэтхэр къэгъэнэжьыгъэнхэм епхыгъэ ІофыгъохэмкІэ) къыдэлъытэгъэнэу.

2. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет игъо фэлъэгъугъэнэу:

1) гухэлъ гъэнэфагъэ зи і республикэ программэу

«Адыгэ Республикэм культурэмкІэ икъоджэ учреждениехэм 2011 — 2014-рэ илъэсхэм хэхъоныгъэу ашІыщтыр» зыфиІорэр 2010-рэ ильэсым зэхигьэуцонэу ыкІи ыухэсынэу;

2) культурэм икъоджэ учреждениехэм къахиубы--еати еатыноахех, еІммехнеатыажеІмецет дехену едет шІыгъэнымкІэ, ахэм ямылъку-техникэ базэ гъэпытэгъэнымкІэ Іофтхьабзэхэр зигугъу къэтшІыгъэ программэм къыщыдилъытэнхэу;

3) программэм игъэцэкІэн ищыкІэгъэ мылъкур зэкІэ пэІугъэхьэгъэным ынаІэ тыригъэтынэу.

3. Гухэлъ гъэнэфагъэ зи республикэ программэу «Адыгэ Республикэм культурэмкІэ икъоджэ учреждениехэм 2006 — 2010-рэ илъэсхэм хэхъоныгъэу ашІыщтыр» зыфиІорэм къыдильытэрэ Іофтхьабзэхэр зэшІохыгъэ хъунхэм пае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм икомиссие зэхэщэгъэнэу, ащ хэхьащтхэр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнхэу.

4. Комиссием Іофэу ышІагъэм фэхъугъэ кІзуххэм яхьылІэгъэ къэбарым 2010-рэ илъэсым тыгъэгъазэм Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм изэхэсыгъо щыхэплъэнхэу.

5. Мы унашьор къэбар жъугъэм иреспубликэ амалхэм къыхягъэутыгъэнэў.

6. Заштэрэ мафэм щыублагъэу мы унашъом кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Анатолий ИВАНОВ

къ. Мыекъуапэ, мэкъуогъум и 30, 2010-рэ ильэс

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иунашъоу N1463-р зытетэу 2010-рэ ильэсым мэкъуогъум и 30-м аштагъэм игуадз

Гухэлъ гъэнэфагъэ зиlэ республикэ программэу «Адыгэ Республикэм культурэмкlэ икъоджэ учреждениехэм 2006 — 2010-рэ илъэсхэм хэхъоныгъэу ашіыщтыр» зыфиіорэм къыдильытэрэ іофтхьабзэхэр гъэцэкіагъэ зэрэхъухэрэм иуплъэкіун фэгъэзэгъэщт комиссием хэтхэр

1) Письмак Сергей Григорий ыкъор — Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм культурэмкІэ, спортымкІэ, СМИ-мкІэ ыкІи общественнэ организациехэм адыря Із зэпхыныгъэхэмк Із икомитет итхьаматэ игуадз, комиссием итхьамат;

2) Безусько Татьяна Сергей ыпхъур — Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм хэдзып Э кой зыкІымкІэ идепутат;

3) Пэнэшъу Руслъан Хьатыгъу ыкъор — Адыгэ зэзэгъыхэрэм тетэу);

Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм хэдзып Э кой зыкІымкІэ идепутат;

4) Серова Ольга Алексей ыпхъур — Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм Красногвардейскэ районымкІэ зы мандат зиІэ хэдзыпІэ коеу N 6-м ыцІэкІэ идепутат;

5) ШъэуапцІэкъо Аминэт Щэбанэ ыпхъур — Адыгэ Республикэм культурэмк Іэ иминистрэ игуадз (зэрэ-

6) КІэрмыт Мухьдин Мэдинэ ыкъор — Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм Тэхъутэмыкъое районымкІэ зы мандат зиІэ хэдзыпІэ коеу N 23-м ыцІэкІэ идепутат;

7) Шъхьэлэхъо Аскэр Асхьадэ ыкъор — Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм псэолъэшІынымкІэ, транспортымкІэ, связымкІэ ыкІи ЖКХ-мкІэ икомитет итхьамат.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иунашъу

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Регламент зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм ехьыліагъ

2009-рэ илъэсым мэзаем и 9-м номерэу 8-ФЗ зытетэу къыдэк Іыгъэ Федеральнэ законэу «Къэралыгъо органхэм ыкІи чІыпІэ зыгъэІорышІэжьыным иорганжэм яІофшІэн ехьылІэгъэ къэбархэр цІыфхэм къызфагъэфедэнхэ алъэкІынэу гъэпсыгъэным ехьылІагъ» зыфиІорэм зэригъэнафэрэм тетэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм унашъо ешІы:

1. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Регламентэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2006-рэ илъэсым бэдзэогъум и 26-м номерэу 135-ГС зытетэу ышІыгъэ унашъомкІэ ыухэсыгъэм (Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет Хасэм и Ведомостьхэр, 2006, N 6, N7; 2007, N 18; 2008, N 23,26, 32; 2009, N 40, 2010, N 45, N 47) къыкІэльыкІорэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

1) къыкІэльыкІорэ мэхьанэр зиІэ статьякІэу 331-р

хэгъэхъожьыгъэнэу:

« Я 33¹-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ыкІи ащ икомитетхэм язэхэсыгъохэм гражданхэр (физическэ лицэхэр), ахэм ахэхьэх организациехэм (юридическэ лицэхэм), общественнэ объединениехэм, къэралыгьо органхэм ыкІи чІыпІэ зыгъэІорышІэжыным иорганхэм ялІыкІохэр ачІэсынхэ зэралъэкІыщт шІыкІэр

1. Гражданхэр (физическэ лицэхэр), ахэм ахэхьэх организациехэм (юридическэ лицэхэм), общественнэ объединениехэм, къэралыгъо органхэм ыкІи чІыпІэ зыгъэ Горыш Гэжьыным иорганхэм (ыужк Гэгражданхэк Гэ акІи организациехэм ялІыкІохэкІэ тяджэщт) ялІыкІохэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ыкІи ащ икомитетхэм язэхэсыгъохэм, мыщ къыкІэлъыкІорэм фэдэхэр хэмытхэу, ачІэсынхэ фитых:

зэхэсыгъор зэфэшІыгъэ шІыкІэм тет зыхъукІэ; 2) зытегущы Іэштхэ къэбарыр куп мак Іэм нэмык І

лъагъэІэсы мыхъущтэу гъэпсыгъэмэ; 3) цІыфхэр чІэсынхэм ищыкІэгъэ зэхэщэн-техническэ

амалхэр шымы зыхьук Іэ.

2. Гражданхэм ыкІи организациехэм ялІыкІохэм къэбарыр алъыгъэ Іэсыгъэным пае, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм ыкІи ащ икомитетхэм зифэшъошэ язэхэсыгъо иповесткэ ипроект, джащ фэдэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм, ащ икомитетхэм язэхэсыгъо зыщыГэщт уахътэм ехьылІэгьэ къэбарыр Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм и Аппарат Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм иофициальнэ Интернет-сайт http://gshra.ru Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм изэхэсыгъо зыщыІэщт мафэр къэсынкІэ мэфитф къэнагъэу ыкІи Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм икомитет изэхэсыгъо зыщы Іэщт мафэр къэсынкІэ мэфищ къэнагъэу регъахьэ.

3. Гражданхэу ыкІи организациехэм ялІыкІохэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм, ащ икомитетхэм язэхэсыгьо чІэсы зышІоигьохэм ифэшъошэ регистрационнэ формэр (ыужкІэ заявкэкІэ теджэщт) агъэхьазырышъ, Адыгэ Республикэм и Къэ-

ралыгъо Совет — Хасэм и Интернт-сайтэу http://gshra.ru рагъахьэ. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет Хасэм, ащ икомитетхэм зэхэсыгъо зя Іэщт мафэр къэсынкІэ мэфитІу къэнагъэу сыхьатыр 18.00-м зягъэтхыгъэным ипІальэ ухыгъэ мэхъу.

4. Гражданхэм ыкІи организациехэм ялІыкІохэм язаявкэхэу къаГукГагъэхэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ рахьыл Гэх Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм, ащ икомитетхэм язэхэсыгъо чІэсынхэ зэралъэкІыщтым (зэрамыльэкІыщтым) ехьылІэгьэ унашьо ышІыным фэшІ.

5. Гражданхэр ыкІи организациехэм ялІыкІохэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм, ащ икомитетхэм язэхэсыгъохэм ачІэсынхэ зэралъэкІыщтыр гъэунэфыгъэным пае къыдалъытэх санитарнэ нормэхэу ыкІи шапхьэхэу щыІэхэр, тІысыпІэ чІыпІэу щыІэхэр е зэримыкъухэрэр.

6. ЗыгорэкІэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет - Хасэм, ащ икомитетхэм язэхэсыгъохэм ач Гэсы зышІоигьо гражданхэу ыкІи организациехэм ялІыкІохэу заявкэ къэзытыгъэхэм япчъагъэ зэхэсыгъор зыщыкІощтым тІысыпІэу иІэхэм анахыыбэмэ, гражданхэу ыкІи организациехэм ялІыкІохэу зизаявкэхэр нахь кІасэу къалъыІэсыгъэхэр зэхэсыгъом чІамыгъэхьащтхэу vнашъо аш**І**ы.

7. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм, ащ икомитетхэм язэхэсыгъо ч агъэхьащт гражданхэу ыкІи организациехэм ялыкІохэу агъэнэфагъэхэм яспискэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм, ащ икомитетхэм зэхэсыгъор зяІэщт мафэм ыпэрэ мафэм сыхьатыр 16.00-м нахь кІасэ мыхъугъэу Интернт-сайтым рагъахьэ.

8. Адыгэ Республикэм и Президент, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр ыкІи Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет зычІэт административнэ унэм гражданхэр ыкІи организациехэм ялІыкІохэр чІагьахьэх пропуск режим шІыкІэу агъэфедэрэм тегъэпсык Іыгъэу. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм, ащ икомитетхэм зэхэсыгъор зяІэщт мафэм гражданхэр ыкІи организациехэм ялІыкІохэр чІагъахьэх зыщыщхэр къэзыгъэнэфэрэ документыр къызагъэлъагъокІэ.

9. Гражданхэм ыкІи организациехэм ялІыкІохэм Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм, ащ икомитетхэм язэхэсыгъо рагъэжьэным ыпэкІэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат и Іофыш Іэхэу рагъэблэгъагъэхэр зытхыхэрэм Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм, ащ икомитетхэм язэхэсыгъо къызэрэкІуагъэхэр арагъэтхы.

10. Гражданхэм ыкІи организациехэм ялІыкІохэм Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм зэхэсыгъохэр зыщишІыхэрэ залым ыкІи комитетхэр зыщызэхэсыхэрэ унэхэм тІысыпІэ щятыгьэныр ыкІи ахэр зэрэзекІонхэ фэе шІыкІэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм и Аппарат егъэтэрэзы.

11. Гражданхэу ыкІи организациехэм ялІыкІохэу

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм, ащ икомитетхэм язэхэсыгъо хэлажьэхэрэм общественнэ чІыпІэхэм зэращызекІохэрэ шапхъэхэр агъэцэкІэнхэ фае. Ахэр заукъохэкІэ, гражданхэр ыкІи организациехэм ялІыкІохэр зэхэсыгъор зыщыкІорэ унэм чІагъэкІынхэ ыкІи Урысые Федерациемрэ Адыгэ Республикэмрэ язаконодательствэ агъэнэфэрэ шапхъэхэм атегъэпсык Іыгъэу пшъэдэкІыжь арагъэхын алъэкІыщт.»;

2) я III-рэ едзыгъом къыкІэльыкІорэ мэхьанэр зиІэ

9-1-рэ шъхьэр хэгъэхьожьыгъэнэу:

« Я 91-рэ шъхьэр. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Іофш Іэн ехьыл Іэгъэ къэбархэр цІыфхэм къызфагъэфедэнхэ алъэкІынэу гъэпсыгъэным

Я 831-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Хасэм иІофшІэн ехьылІэгъэ къэбархэр цІыфхэм къызфагъэфедэнхэ алъэкІынэу гъэпсыгъэным изэхэщэн

1. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иІофшІэн ехьылІэгьэ къэбархэр (куп макІэм ышІэн ыльэкІыщт къэбархэр хэмытхэу) альыгъэІэсыгъэнхэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат Урысые Федерацием изаконодательствэрэ Адыгэ Республикэм изаконодательствэрэ атегъэпсык Іыгъэу

2. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иІофшІэн ехьылІэгъэ къэбархэр алъигъэІэсыхэ зыхъукІэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет Хасэм и Аппарат ищык Іэгъэ къэбархэр Іэк Іагъэхьанхэм пае ахэм ак Гэупч Гэн фит.

3. Урысые Федерацием изаконодательствэрэ Адыгэ Республикэм изаконодательствэрэ атегъэпсык Іыгъэу къэбархэр зыгъэфедэхэрэм фитыныгъэу яІэхэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат аригъэгъотынхэр ипшъэрылъ.

Я 83²-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и офш эн ехьыл эгъэ къэбархэр агъэфедэнхэ алъэкІынэу гъэпсыгъэныр зэхэщэгъэнымкІэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат иструктурнэ подразделениехэр зэрэзэдэлэжьэхэрэ шІыкІэр

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иІофшІэн ехьылІэгьэ къэбархэр агъэфедэнхэ альэкІынэу гъэпсыгъэныр зэхэщэгъэнымкІэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат иструктурнэ подразделениехэр зэрэзэдэлэжьэхэрэ шІыкІэр Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат и Пащэ егъэнафэ.».

2. Мы унашъом кІуачІэ иІэ мэхъу официальнэу къызыхаутыгъэ мафэм къыщыублагъэу мэфипшІ зытешІэкІэ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Анатолий ИВАНОВ

къ. Мыекъуапэ, мэкъуогъум и 30, 2010-рэ илъэс N 1464-ΓC

Makb

LEPHKIBAL ATBHELP COMPIXED TEOP LYTXBIXKEBIH

Теуцожь районым иІахьэзэхэлъ ыкІи ифермер хъызмэтшІапІэхэм япащэхэу, яспециалистхэу гущыГэгъу тызфэхъугъэхэм чэщ мычъыехэр къязгъэкІоу, гумэкІыгъо шъхьаІэу яІэр лэжьыгъэшхом иугъоижьын жъажъэу зэрэкІорэр ары. Ежьхэм альэкІ къамыгъанэу фышъхьэ лэжьыгъэхэр агъэбэгъуагъэхэми, ахэм яІухыжын зэрифэшъуашэу цІыф кІуачІэкІи, техникэ зэфэшъхьафхэмкІи зыфагъэхьазырыгъэми, ІофшІэнхэр зэрэфаехэу зэшІохыгъэ хъухэрэп.

Тызгъэохъурэр, тызымыгъэкІорэ закъор къызэрещх зэпытырэр ары, — еІо районым иадминистрацие ипащэ ипшъэрыльхэр зыгъэцэкІэгорэ Хьачмамыкъо Азмэт. — Мафэ къыхэкІырэп зыпкъ итэу, рэхьатэу комбайнэхэм Іоф арагъашІэу. Тимеханизаторхэри ІофшІэным фэблэх, типащэхэми алъэкІ къагъанэрэп, комбайнэу тищыкІагъэм нахьыби районым къыращэгъах. Джыри къэсэІожьы, тыкъызэтезыІэжэрэ закъор къызэрещх зэпытырэр ары. Ауми тыщысэп, чІыопсым икъиныгъо--еІшфоІ мехажелулыГичт мех кІэшІоу аІэкІэльыр апагьэуцужьызэ, хьэ гектар 1348-р игъом кІэзыгъэ фэмыхьоу Іуахыжьыгъ. Гектар пэпчъ центнер 37,6-рэ къырахыжьыгъ. Хыпкъхэм уарзэр аращыжьы, агъэкъэбзэжьых, ажъожьых.

Мы лъэхъаным зэкІэ кІуачІэу тиІэр зэтхьылІагъэр коц гектар 7916-м икъэІожьын гъэпсынкІэгъэныр ары. Іофхэр дэхэкІаеу кІэкІых. Гектар мини 2,3-м ехъу Іутхыжьыгъах. Ащ ипчъагъэ мафэ къэс гектаришъэ зытІущ къыхэхъо. ДжырэкІэ гектар телъытэу центнер 38,5-рэ къэтэхьыжьы. Погодэри нахь зыпкъ иуцонэу тыкъагъэгугъэшъ, лэжьыгъэ шъхьа-Іэм иІухыжьын мэфэ зыбгъупшІыкІэ тыухыщт.

Ащ ыуж Їахьэзэхэлъ хъызмэтшІэпІэ заулэхэм япащэхэр, фермерхэм ащыщхэр гущы Іэгъу къызфэдгъэхъугъэх, яІофшІэнхэр зэрэзэхащэхэрэм зыщыдгъэгъозагъ. Къедгъэжьагъ анахь хъызмэтшІэпІэшхоу Бетыгьонэ Мурадинэ зипэщэ фирмэу «Киево-Жураки» зыфиІорэмкІэ.

Мыщ фышъхьэ лэжьыгъэ гектар 2485-у иІагъэм щыщэу хьэр

Лэжьыгъэшхом икъэІожьын комбайних фэгъэзагъ, тыщегъэгъуазэ агрономым. — «Джон-Дир» зыфаГохэрэм афэдэ тикомбайнищмэ Іоф арагъашІэ

гъэшъ, нэпэмыкІ чІыпІэ комбайнэхэр тэгъакІох.

Джащ фэд, Джэджэхьаблэ дэт «Синдика-Агроми» ІофшІэнхэр дэгъоу щызэхэщагъэх. Хьэ гектар 244-у яІагъэр зэкІэмэ апэу Іуахыжьыгъ, гектарым центнер 51,5-рэ къырагъэтыгъ. Рапс гектар 400-ри игъом къа Гожьыгъ. Гектар тельытэу центнер 25-рэ къырахыжьыгъ. Гектар 570-мэ орзэ упкІэтагъэр ахатэкъожьыгъ, гектар 400 фэдизмэ ашъхьашъо

Къутырэу Петровым дэт ООО-у «Шансым» ипащэр Уджыхьу Юсыф. СыдигьокІи ащ ауж зыкъыригъанэ ихабзэп. РайонымкІэ ренэу пэрытхэм ащыщ. Джыри коц гектар 300-у яІэм иугъоижьын апэу фежьагъэхэм ащыщ. Апэрэ гектар 200-у Іуахыжынгым изы гектар центнер 40 къырагъэтыгъ. Аскъэлае дэт агрофирмэри лэжьыгъэ шъхьэІэ гектар 490-м иугъоижьын фежьагъ. Апэрэ коц тоннишъэ зытІури гъушъапІэхэм арагъэолІэжьыгъах.

Іахьэзэхэлъ хъызмэтшІапІэхэм ауж закъырагъанэрэп тифермерхэми, — къытиІуагъ районым ифермер хъызмэтшІапІэхэм ясоюз итхьаматэу Блэгъожъ Налбый. — Ахэм лэжьыгъэ шъхьаГэу Іуахыжьынэу щытыр гектар 2930-рэ. Ящык Гэгъэ комбайнэ зытфыхи зэрагъэгъотыгъахэ. Анахь дэгъоу ІофшІэнхэр зэхэзыщагъэхэр Гъобэкъое чІыпІэ коим ифермерхэр арых. Ахэм коц гектар 1320-рэ яІ. Апэу лэжьыгъэшхом иугъоижьын фежьагъэхэм ащыщых Уджыхъу Кимэ, Шъхьэлэхъо Мэдинэ, Уджыхъу Борисэ, нэмыкІхэри.

- Ильэс пчъагъэ хъугъэ фермерэу сызылажьэрэр, — телефонкІэ тызыфытеом къытиІуагъ Шъхьэлэхъо Мэдинэ. — ГъэрекІо коц гектар 300 Іусхыжьыгь, тонн 1509-рэ хьамбарым къезгъэолІэжьыгъагъ. Мыгъи си-Іофхэр дэищтхэп. Коц гектар 200-у сылэжьыгъэм изытет дэеп. Апэрэ гектари 100-у Іусхыжьыгъэм изы гектар гурытымкІэ къисхыжьыгъэр центнер 46-рэ. Комбайнэ пае тыкъанэрэп. Синыбджэгъу фермерхэу Уджыхъу Кимэ, СтІашъу Аслъан, нэмыкІхэми тызэгъусэу Тэхъутэмыкьое районымкІэ пынджыр зыщалэжьырэ АНТЦ-м идиректорэу Хъурым Хьазрэт дэжь тыкІуи, комбайнищ къэтфыгъ. Джы погодэр зыпкъ иуцонэу тэгугъэшъ, ныажоІстии меІвахаш салыажел мэфэ зытфых нахьыбэ едгъэкъудыиштэп.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

гектар 996-рэ хъущтыгъэ. Ар механизаторхэм анахь охътэшІухэм атефэу Іуахыжьыгъ. Гектар пэпчъ центнер 35-рэ фэдиз къырагъэтыгъ. Яхьамбархэм тонн 3500-рэ аратэкъожьыгъ. Уарзэр аупкІатэзэ зыхатэкьо-

бый, Бэшкэкъо Байзэт, Шэрэмэт Хьэсанэ. Ахэр опытышхо зиІэ тичІыгулэжьых, зисэнэхьат хэшІыкІышхо фызиІэхэ ыкІи шІу зыльэгъурэ лэжьакІох. Непи нычэпи яІэп, ІофшІэным гуетыныгъэ-

тимеханизаторхэу Бэгъ Арам- дискхэмкІэ зэхаупкІэтагъ, ащ ызыныкъом нахьыбэр ажъожьыгъах. Мы ІофшІэным фэгъэзагъэх ЖакІэмыкъо Рэмэзанэ, Гъонэжьыкьо Юныс, Тыгъужъ Аскэр, нэмыкІхэри.

- Тэ коц гектар 1580-у тиІэм

Пчъагъэхэм къаІуатэ

* * * Теуцожь районым хьэ гектар 1348-у къыщагъэк Іыгъэр Іуахыжыыгъ, гектар тельытэу центнер 37,6-рэ къырахи, тонн мини 4,5-м ехъу къахьыжьыгъ.

* * * Коцыр гектар мини 7,9-м ехьумэ ащы уахыжышт, тыгьуасэ ехьул эу гектар мини 2,3-м ехьу аугьоижьыгь, гектар пэпчь центнер 38,5-м ехьу къырахыгь.

жьыгъэ гектар 700-м ехъумэ чІышъхьашъор дискэ онтэгъухэмкІэ зэхаупкІэтэжьыгъэу ащ ижьожьын фежьагъэх.

Мы лъэхъаным, — еІо фирмэм иагроном шъхьа Гэу Пщыдатэкъо Байзэт, — кIyaчІэу тиІэр зэкІэ зэтхьылІагъэр коц гектар 1480-у тиІэм иугъоижьын гъэпсынкІэгъэныр ары. Мэфэ зытІу хъугъэ ныІэп ІофшІэнхэм тазыфежьагъэр. Гектар миным ехъу Іутхыжьыгъах. Арышъ, тэгугъэ мэфэ Іофеалыажел еГиыГлиышыг уалеГш шъхьаІэм иІухыжьын тыухынэу. ДжырэкІэ гектар телъытэу центнер 39-рэ къэтэхьыжы. Тэгугъэ а пчъагъэр центнер 40-м къехъунэу.

шхо фыряІ. Ахэм анэмыкІэу джыри комбайнищ къедгъэблэгъагъэу агрегатихмэ коцыр Іуахыжьы.

Корр.: Погодэм шъуигъэохъурэба?

П. Б.: Джары тхьамыкІагъор. Мафэ къэс къещхы. Ары мыхъугъагъэмэ, гъушъэу щытыгъэмэ чэщыри Іоф тшІэзэ джырэ нэс коцыр Іутхыжьыщтыгъ. Мафэ къыхэкІырэп тІэкІу нэмыІэми къымыпхъэу, къымыгъэушынэу. Ау тэри тыкъызэк ак Горэп, къэдгъэкІыгъэхэ лэжьыгъэр тлъэгъузэ итымыгъэк Годэным тыпыль. Къиныгъохэм хэкІыпІэхэр къафэтэгъоты, гъушъапІэхэр къыхэтэхых. Мары пчэдыжь тыкъызхэхьэгъэ хьасэм къыщещхыиугъоижьын кІыхьэ-лыхьэ зедгъэшІыщтэп, — eIo «Синдика-Агром» иагроном шъхьа Гэу Тыгъужъ Нурбый. — Италием къыщашІыгъэ комбайнэхэу «Лаверда» зыфаІохэрэм афэдэхэу 10-м ехъу губгъом идгъэхьан тльэкІыщт. Чэщми осэпсыр къехынэу регъэжьэфэ тимеханизаторхэр Іоф ашІэным фэхьазырых. Джырэ нэс тызымыгъэкІуагъэр ощхыр ары. Ауми аужырэ мэфитІум комбайнищмэ гектар 400-м ехъу Іуахыжьыгъ, гектарым гурытымкІэ центнер 49-рэ къитэхы. Джы погодэри тІэкІу нахь зыпкъ еуцошъ, коцым иугъоижьын мэфэ зыхыблыкІ́э тыухышт. Хыныгъом дакІоу хыпкъхэри тыжъожыштых.

Джащ фэдиз гектар тельытэу кънщырахыжьыгъ Шэуджэн районым щызэхэщэгъэ СПА-у «Бы-

лымахъу» зыфиІоу фермер цІэрыІоу Отэщыкъо Аслъан зипащэм хьэу щыІуахыжьыгъэм.

Зы гектарым — центнер 57-рэ

– Хьэр осэнчъэ дэдэ зэрэхъугъэм къыхэкІэу гъэрекІо бжыхьэ язгъэпхъыгъэр макІэ, пстэумкІи гектар 68-рэ ныІэп, — еІо Отэщыкъо Аслъан. — Сихъыз--ехв медехеажалыш еІпаІштем тэп ищагу былым ыкІи щагубзыу зэфэшъхьафхэр щимы-Іыгьхэу, ахэм Іус афашІыным пае ястынэу ары хьэр зыкІэсшІагъэр.

Коцыр гектар 700-мэ ащипхъыгъ фермерым. Адыгеим мэкъу-мэщымкІэ и Министерствэ Іоныгъом фежьэнхэм ыпэкІэ комиссиеу зэхищэгъагъэм районхэр къыкІухьэхэзэ Отэщыкъо Аслъан ихъызмэтшІапІэ зынэсхэм коц хьасэу ащ къаригъэлъэгъугъэхэр лъэшэу агу рихьыгъагъэх, зэкІэми къызэраІощтыгъэмкІэ гектар телъытэу ахэм центнер 60-м къыщымыкІ у къатын фаеу ары.

- Тэри ары гугъапІзу ти-Іагъэр, — elo Отэщыкъо Аслъан. — Ау коцым иІухыжьын тызыфежьэм а гугъапІэхэм тызэралъыкІэмыхьащтыр къыдгуры Іуагъ. Жъоны гъок Іэ ыкІи мэкъуогъу мазэхэм огъу уахътэу къахэк Гыгъэхэм лэжьыгъэхэм зэрар арихыгъ, ащ ыуж етІанэ зэкІэльыкІоу къещхэу къыубли, игъом коцым иІухыжьын тыфежьэн тымыльэк Іызэ мэфэ заулэ блэкІыгъ. ПстэумкІи мыгъэ коцыр гектар 700-мэ къащыдгъэк Гыгъ. Ащ иапэрэ гектари 100 зытІущэу Іутхыжьыгъэм гектар телъытэу центнер 50-м ехъу къатыгъ.

ХъызмэтшІапІэм пстэумкІи комбайнитф иІ: щыр «Енисей» ыкІи тІур «Дон» зыфаІохэрэм афэдэх. Мэфэ ошІоу къызэльыкІуагъэхэм ахэр лэжьыгъэ хьасэхэм ахащагъэхэу Іоф арагъашІэ. Комбайнерхэм ащыщхэу анахь гъэхъагъэ зышІэу езыгъэжьагъэхэри нафэ къэхъугъэх. ДжырэкІэ апэ ит илъэсыбэ хъугьэу комбайнэм Іоф рызышІэрэ Владимир Целуйко.

Аслъан къызэриІорэмкІэ, къещхэу зэпимыгъэухэмэ, мэфэ заулэкІэ якоц Іуахыжьышт.

> ЛІЭХЪУСЭЖЪ Хьаджэрэтбый.

Сурэтым итыр: «Енисеим» Іоф езыгъэшІэрэ комбайнерэу Григорий Пироженкэр.

Испаниер я 8-рэ чемпион

Дунаим футболымкІэ изэнэкъокъухэр мазэм къыкіоці ЮАР-м щыкІуагъэх. Финалым Испаниемрэ Голландиемрэ щызэlукlагъэх. Пчъагъэр 1:0-у Испанием икомандэ текІоныгъэр къыдихи, дышъэ медальхэр фагъэшъошагъэх. Голландием ятІонэрэ чіыпіэр ыхьыгъ, Германием икомандэ джэрз медальхэр къыдихыгъэх.

Испаниер хэгъэгухэмкІэ я 8-рэ чемпион хъугъэ. НахьыпэкІэ Уругвай, Бразилиер, Аргентинэр, Англиер, Франциер, Италиер, Германиер дунаим футболымкІэ ичемпион хъугъагъэх.

Голландиер гъогогъуищэ финалым хэфагъ, ау дышъэ медальхэр зыкІи къыдихыгъэхэп.

Х. БАЛАДЖИЯН И КУБОК

къэухъумэгъэнхэм, ныбжьыкІэхэм пІуныгъэ дэгъу ятыгъэным тапылъыщт, тапэкІи спорт зэнэкъокъухэр зэхэтщэщтых, — къытиІуагъ Блэгъожъ Арамбый.

нэрэ зэнэкъокъухэр къэкІощт ильэсым зэхащэнхэ ямурад.

тырахыгъ.

КъыдэзыгъэкІырэр: Адыгэ Республикэм льэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет

Зэхэзыщагъэхэр:

Адыгэ Республикэм

и Къэралыгъо

Совет — Хасэр,

иминистрэхэм я Кабинет

Адресыр: ур.Кре-стьянскэр, 236

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр АУЛЪЭ РУСЛЪАН

Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр,

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-

гъэр: Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІоры-шІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр

ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиутыхэрэм мышъыпкъагъэу къахафэ-хэрэмкІэ къэзытхыгъэхэм пшъэдэкІыжь ахьы. Къатым щылажьэхэрэмрэ яеплъыкІэ зэтемыфэн ылъэкІыщт. Гъэзетеджэхэм къытфагъэхьырэ тхыгъэхэр зэхэтфыхэрэп ыкІи къэзытхыгъэхэм аІэкІэдгъэхьажьыхэрэп.

эыщыхаутырэр OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр,

> Пчъагъэр 4480 Индексхэр 52161 52162 Зак. 2073

268

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

ЛЪЭПКЪ ИСКУССТВЭР — ТИБАИНЫГЪ

<u>ТелефонкІэ къатыгъ.</u> Урысыем изэнэкъокъоу «Играй, гармонь» зыфијоу лъэпкъ искусствэм ијофышІэхэр зыхэлажьэхэрэм дунэе мэхьанэ раты. Шэуджэн районым щыпсэурэ пщынаоу Унэрыкъо Аскэрбый адыгэ орэдышъохэр Новосибирскэ щыкіогъэ зэіукіэм щигъэіугъэх, лауреат щытхъуцІэр къыфагъэ-

ТыпфэгушІо, Аскэрбый! Уипщынэ бгъэбзэрабзэу Адыгэ Республикэм ищытхъу дунаим щыпІэтынэу пфэтэ-Іо. Опсэу, Аскэрбый, бэгъашІэ охъу!

Сурэтым итыр: пщынаоу Унэрыкъо Аскэрбый.

Журналистым фызэхащэ

Гъэзетэу «Советскэ Адыгеим» («Адыгейскэ правдэм») иредактор шъхьа ју илъэсыбэрэ щытыгъэ Христофор Баладжиян фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъухэр республикэ стадионым футбол ціыкіумкіэ щыкіуагъэх. Урысыем иполитическэ партиеу «Правое дело» зыфиlорэм икъутамэу АР-м щыіэр зэіукіэгъухэм спонсор афэхъугъ.

АР-м ирайонхэмрэ къалэу Мыекъуапэрэ якомандэхэр зэнэкъокъум хэлэжьагъэх. Адыгеим и Къэралыгъо Академическэ къэшъокІо ансамблэу «Налмэсым» ифутбол команди иІэпэІэсэныгъэ ешІэгъухэм къащигъэлъэгъуагъ. «Налмэсым» ихудожественнэ пащэу, АР-м инароднэ артистэу Къулэ Мыхьамэд къэлэпчьэІутэу ешІагъ, ащ ыкъуитІу, АР-м изаслуженнэ артистэу Бэрзэдж Сыхьатбый, нэмыкІхэри дэгъоу ешІагъэх. Зы ешІэгъум къыкІоцІ гъогогъуихэ къэлапчъэм Іэгуаор дадзэуи къы-

Урысыемрэ Адыгеимрэ язаслуженнэ тренерэу Хъот Юныс, спортым иветеранхэу Артур Вардумян, Юрий Янчевскэр, Владимир Клименкэр, Михаил Афжиян, нэмыкІхэри апэрэ чІыпІэхэм афэбэнагъэх. ХьэнэпІэ Юрэ къэлэпчьэІут анахь дэгъукІэ зэхэщакІомэ алъытагъ. Зэнэкъокъум хэлэжьагъэмэ анахьыжъыр Юрий Янчевскэр ары, анахыыкІэр Хьатитэ Алый, зэкІэми анахь дэгъоу

ешІэгьэ футболистэу къыхахыгьэр Льэцэр Адам. «Спорттурым» ар хэ-

ЕшІэгъу уахътэр аухыгъэми, текІоныгъэр зыми имыеу зэп къызэрэхэкІыгъэр. Ащ фэшІ пенальтикІэ нахь лъэшыр къыхахыщтыгъ. «Спорттурым» ящэнэрэ чІыпІэр фагъэшъошагъ. Финалым «Правое дело» зыфиІорэр 4:1-у «Араратым» щытекІуи, Кубок шъхьаІэр къыщыдихыгъ. «Арарат» ятІонэрэ хъугъэ.

Гъэзетэу «Советскэ Адыгеим» иредактор шъхьа Гэу Валерий Кондратенкэмрэ Урысыем иполитическэ партиеу «Правое дело» зыфиГорэм ишъолъыр организациеу АР-м щыІэмрэ ацІэкІэ Блэгъожъ Арамбыйрэ зэнэкъокъум хэлэжьагъэмэ къафэгушІуагъэх, щытхъу тхылъхэр, кубокхэр, нэмыкІ шІухьафтынхэр аратыжьыгъэх.

- Спортымрэ физкультурэмрэ апыщагъэхэм япчъагъэ нахьыбэ шІыгъэным, шэн-хэбээ дахэхэр

Христофор Баладжиян и Гахьылхэм ащыщэу Гаянэ Георгиади зэхэщакІомэ, футбол командэхэм льэшэу зэрафэразэр гьэзетымкІэ -ыт мостиоІшецее оІтках емфыІд щигъэгъозагъ.

Зэнэкъокъухэм ясудья шъхьа Гэу Шэуджэн Хьасамбый зэхэщак Іохэр фэразэх, агу къадеГэу «тхьауегъэпсэу» раІожьыгъ.

Ў. Баладжиян фэгъэхьыгъэ ящэ-

Сурэтыр зэнэкъокъум къыщы-

ФУТБОЛ. ЯТІОНЭРЭ КУПЫР

1. «Черноморец» — 39 2. «Торпедо» — 33

3. «Мэщыкъу» — 29

4. «Астрахань» — 25

5. «Энергия» — 24

Нахь макІэ ухъугъэу уатекІощта?

«Мэщыкъу» Пятигорск — «Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — 3:0, еплъыгъэр 500.

Бэдзэогъум и 10-м Пятигорскэ щызэlукlагъэх. Зезыщагъэхэр: С. Иванов — Ростов-на-Дону, М. Шутов — Новочеркасск, А. Чистяков — Азов. Къэлапчъэм Іэгуаор дэзыдзагъэхэр: Садиров — 11, Саф-

«Зэкъошныгъэм» итренер шъхьа Гэу Зек Гогъу Муратэ къызэрэтиІуагъэмкІэ, ешІэгъур гъэшІэгъонэу кІуагъэ. Пчъагъэр 0:3-у тшІуахьыгъэми, тифутболистхэм гуетныгъэ къызыхамыгъэфагъэу ыльытэрэп. ТикьэлэпчьэІутэу Шэуджэн Борисрэ бысымхэм яфутболистрэ зызэпэуцухэм Іэгуаом фэбанэхэзэ зэутэкІыгъэх. Судьям пенальти зэригъэнэфагъэр римыгъэкъоу я 26-рэ такъикъым Б. Шэуджэныр ешІапІэм

__къыригъэкІыгъ.

ронов — 28 (пенальтикІэ), 70.

П. Сафроновым пенальтир ыгъэцакІй, пчъагъэр 2:0 хъугъэ. ЕшІэгъур аухынкІэ такъикъ 20 къэнагъэу «Мэщыкъом» щешІэрэ П. Сафроновым пчъагъэр 3:0-м нигъэсыгъ. «Зэкъошныгъэм» ифутболистэу Д. Павловыр бысымхэм якъэлапчъэ благъэу екІолІагъ, ау Іэгуаор дидзэным фэшІ амалышІоу иІагъэр ыгъэфедэнэу хъугъэп. Тифутболистхэр, анахь макІэмэ, гъогогъуищэ къэлапчъэм Іэгуаор дадзэнэу чІыпІэшІу итыгъэх, ау янасып къыхьыгъэп.

Купым хэтхэр зэрешlагъэхэр: «Динамо» — «Ангушт» — 0:0, епльыгъэр 8000, «Таганрог» – «Дагдизель» — 2:0, еплъыгъэр 500, СКА — «Автодор» — 2:1, еплъыгъэр 1000, «Беслан» — «Астрахань» — 0:2, еплъыгъэр 1000, «Краснодар-2000» «Митос» — 3:1, еплъыгьэр 300, «Торпедо» — «Черноморец» – 0:3, еплъыгъэр 3200, «Энергия» — «Батайск» — 3:1 еплъыгъэр 1000.

ЧІыпІэу **ЗЫДЭЩЫТХЭР**

Бэдзэогъум и 12-м ехъулІэу командэхэр чІыпІэу зыдэщытхэмрэ очко пчъагъзу яІзмрэ.

6. «Краснодар-2000» — 23 7. «Кавказтрансгаз» — 22 8. «Зэкьошныгь» — 20 9. «Беслан» — 20 10. «Дагдизель» — 15 11. «МИТОС» — 15 12. CKA — 15 13. «Батайск» — 14 14. «Ангушт» — 12 15. «Динамо» — 12

16. «Таганрог» — 10

17. «Автодор» — 7.

Бэдзэогъум и 16-м «Зэкъошныгъэр» къалэу Беслан икомандэ Мыекъуапэ щыІукІэщт.

НэкІубгьом итхэр зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.